

Návrh řešení právních a ekonomických otázek v oblasti pohledávek vybraného územního samo- správného celku

Markéta Kočendová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta KOČENDOVÁ**
Osobní číslo: **M10651**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh řešení právních a ekonomických otázek
v oblasti pohledávek vybraného územního
samosprávného celku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte cíle a metody práce.
- Charakterizujte právní úpravu oblasti pohledávek na úrovni územně samosprávných celků a diskutujte právní a ekonomické aspekty tématu.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav pohledávek včetně efektivity vymáhání pohledávek vybraného samosprávného celku.
- Na základě analýzy zhodnoťte vývoj stavu pohledávek vybraného územně samosprávného celku a navrhněte opatření na efektivnější řešení problematiky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

GROSSOVÁ, Marie. Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi. 4. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2002, 703 s. ISBN 80-7201-322-X.
LICHNOVSKÝ, Ondřej et al. Daňový řád: komentář. Praha: C. H. Beck, 2010, 524 s. ISBN 978-80-7400-331-8.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
PRŮCHA, Petr. Správní právo: obecná část. 6. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 356 s. ISBN 80-210-3350-9.
ŠLÉGROVÁ, Ivana et al. Obchodní zákoník: komentář. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, 1325 s. ISBN 80-7179-782-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. et Mgr. Monika Horáková**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2013**

Ve Zlíně dne 15. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.5.2013

⁴zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na pohledávky vybraného územního samosprávného celku. Teoretická část charakterizuje rozdělení pohledávek územně samosprávného celku, jejich právní úpravu, způsoby zajištění a možné způsoby nakládání s pohledávkami včetně procesních postupů při následném vymáhání pohledávek. V praktické části je analyzován stav pohledávek vybraného územně samosprávného celku, způsoby a efektivita vymáhání pohledávek, včetně navržených opatření ke zlepšení vymahatelnosti pohledávek.

Klíčová slova:

samostatná působnost, přenesená působnost, pohledávka, pohledávky ze správních činností, občanskoprávní pohledávky, vymáhání

ABSTRACT

The bachelor's thesis is focused on financial claims in a selected local administrative unit. The theoretical part describes a distribution of financial claims in a local administrative unit, their legislation, ways of ensuring and possible financial claims management including procedural procedure during their subsequent enforcement. In the practical part, there is a state of a selected administrative local unit analysed, the methods and efficiency of financial claims enforcement including proper measures suggestions towards their enforceability.

Keywords:

local government, municipality with delgated powers, financial claim, financial claims from administrative activities, civil financial claims, enforcement

Ráda bych poděkovala především JUDr. Daně Šilhavíkové za trpělivost a cenné rady, dále bych chtěla poděkovat Antonínu Kočendovi a Ludmile Kočendové za podporu a pomoc a to nejen při psaní mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I. TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	13
1.1 OBEC	13
1.2 SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST	14
1.2.1 PŘENESENÁ PŮSOBNOST	15
2 POHLEDÁVKA	16
2.1 ZÁKLADNÍ STRUKTURA POHLEDÁVEK ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	16
3 POHLEDÁVKY Z OBČANSKOPRÁVNÍCH VZTAHŮ	18
3.1 PRÁVNÍ PROSTŘEDKY K ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVEK.....	18
3.2 SMLUVNÍ POKUTA.....	18
3.3 RUČENÍ.....	19
3.4 DOHODA O SRÁŽKÁCH ZE MZDY A JINÝCH PŘÍJMŮ	19
3.5 ZÁSTAVNÍ SMLOUVA	20
3.6 PŘEVOD PRÁVA	20
3.7 POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY	20
3.8 UZNÁNÍ DLUHU.....	20
4 POHLEDÁVKY VZNIKLÉ PŘI VÝKONU SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ	21
4.1 SANKCE (POKUTA)	21
4.2 MÍSTNÍ POPLATKY	23
4.3 PRÁVNÍ PROSTŘEDKY K ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVEK.....	24
4.3.1 ZAJIŠŤOVACÍ PŘÍKAZ	24
4.3.2 ZÁSTAVNÍ PRÁVO	25
4.3.3 RUČENÍ.....	25
4.3.4 ZAJIŠTĚNÍ DANĚ RUČENÍM NEBO BANKOVNÍ ZÁRUKOU.....	25
4.3.5 ZÁLOHY	25
5 NAKLÁDÁNÍ S POHLEDÁVKAMI ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	27
5.1 OBČANSKOPRÁVNÍ POHLEDÁVKY	27
5.1.1 PLNĚNÍ VE SPLÁTKÁCH.....	27
5.1.2 POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY	28
5.1.3 PROMINUTÍ POHLEDÁVKY	29
5.1.4 SCHVALOVACÍ REŽIM	29
5.2 VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	30
5.2.1 VÝKON ROZHODNUTÍ DLE OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU.....	32
5.2.2 NAŘÍZENÍ EXEKUCE DLE EXEKUČNÍHO ŘÁDU	33
5.3 POHLEDÁVKY VZNIKLÉ PŘI VÝKONU SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ	34

5.3.1	POSEČKÁNÍ.....	34
5.3.2	ODPIS POHLEDÁVKY PRO NEDOBYTNOST.....	35
5.3.3	SCHVALOVACÍ REŽIM	35
5.4	VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	35
5.4.1	DAŇOVÁ EXEKUCE	36
5.4.2	PŘIKÁZÁNÍ POHLEDÁVKY NA PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY Z ÚČTU.....	37
5.4.3	SRÁŽKY ZE MZDY	38
5.4.4	PRODEJ VĚCÍ MOVITÝCH.....	38
5.4.5	NAŘÍZENÍ EXEKUCE DLE EXEKUČNÍHO ŘÁDU	38
5.5	DALŠÍ ZPŮSOBY VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	39
II.	PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
6	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	41
6.1	STRUKTURA PŘÍJMOVÉ ČÁSTI ROZPOČTU.....	41
6.2	STRUKTURA POHLEDÁVEK MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	43
7	REŽIM NAKLÁDÁNÍ S POHLEDÁVKAMI VYBRANÉHO ÚSC.....	45
7.1	SPRÁVCE POHLEDÁVKY.....	46
7.2	PRÁVNÍ ODBOR	47
8	POHLEDÁVKY VZNIKLÉ ZE SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ	50
8.1	MÍSTNÍ POPLATKY	52
8.2	POKUTY ULOŽENÉ VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ.....	53
9	OBČANSKO-PRÁVNÍ POHLEDÁVKY	54
10	VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	56
10.1	EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ	58
11	NÁVRH OPATŘENÍ NA EFEKTIVNĚJŠÍ VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	61
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

V současné době jsou pojmy jako dlužník či pohledávky často mediálně diskutovaným tématem. Diskuze probíhá většinou na několika úrovních. Jednak na úrovni dlužníků, kteří se z důvodu své přeúvěrovanosti, následné neschopnosti splácet své závazky dostávají do exekucí, v jejichž důsledku přicházejí o své majetky. Jednak na úrovni exekutorů, kteří mnohdy nepřiměřeně a neadekvátně vymáhají dluhy pro své „klienty“. A v neposlední řadě i na úrovni odměn advokátům, kteří mnohdy mají nepřiměřenou výši odměn za jednoduché peněžní spory, kdy odměny advokáta bývají vyšší než jejich skutečně vynaložené náklady. Je pravdou, že někteří dlužníci si za své existenční problémy mohou sami především pro svoji nedostatečnou finanční gramotnost, kdy neumí odhadnout své finanční možnosti a pod vlivem reklam si půjčují peníze u nebankovních institucí na uspokojení svých zbytečných potřeb a následně se dostávají do velkých finančních problémů. Ovšem v poslední době se do problémů dostávají i ti, kteří si chtěli zabezpečit bydlení, následně, díky ekonomické krizi se kterou souvisí i vysoká míra nezaměstnanosti, ztratili zaměstnání a nejsou schopni splácet své úvěry.

Pod vlivem aktuálnosti tématu, jsem si obdobné téma vybrala pro svoji bakalářskou práci, i když trochu jinak, neboť v práci se věnuji pohledávkám na úrovni územně samosprávných celků. Předpokladem samotné existence územně samosprávných celků je jejich pravomoc získávat příjmy. Příjmy získávají jak z ekonomických aktivit, tedy ze samosprávných činností. Mezi příjmy ze samosprávných činností můžeme přiřadit nejčastěji příjmy z pronájmů majetku nebo z prodeje majetku. Příjmy ale také získávají z činností přenesených, kterými jsou správní poplatky, místní poplatky a sankce uložené za porušení povinností. Protože jde o rozdílné činnosti, řídí se i nakládání (včetně vymáhání) s nimi odlišnými zákony a postupy.

Teoretická část objasňuje hlavní rozdíly mezi pohledávkami z ekonomických činností a pohledávkami z přenesených činností. Dále přibližuje strukturu pohledávek, které vznikají na úrovni územně samosprávných celků, ukazuje rozdílné postupy při správě, zajištění a případném vymáhání pohledávek.

V praktické části práce nejdříve metodou popisu zhodnotím interní předpis, kterým jsou stanoveny postupy územního samosprávného celku pro práci s pohledávkami. Dále se zaměřím na analýzu objemu pohledávek v kontextu členění pohledávek ze správních činností a pohledávek z ekonomických činností. Vývoj pohledávek vyhodnotím v časovém

rozmezí let 2008 – 2012 a dále se zaměřím na efektivitu vymáhání pohledávek vybraného územně samosprávného celku. Na základě analýzy pak navrhuji opatření pro efektivnější vymáhání pohledávek vybraného územního samosprávného celku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Pro vymezení pojmu územní samosprávný celek je důležité nejdříve vymezit pojem veřejná správa.

Dle Průchy (2004) je veřejná správa společnosti, správa státu jako celku i jeho jednotlivých územních jednotek, jako složek územní organizace státu. Je tedy projevem realizace výkonné moci ve státě, a to včetně specifického postavení, tzv. veřejnoprávní samosprávné moci. Tato správa se označuje pojmem veřejná správa, kdy v sobě zahrnuje jednak státní správu a jednak samosprávu (Průcha, 2004, s. 46).

Státní správu vykonávají státní orgány. Samospráva je vykonávána jinými veřejnoprávními subjekty než je stát. Tyto subjekty jsou označovány jako veřejnoprávní korporace (Průcha, 2004, s. 62). Samospráva tedy omezuje veřejnou moc státu a zastupuje složku, kdy sami občané se podílí na správě veřejných záležitostí.

1.1 Obec

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), v ustanovení § 1 říká, že *„obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“*

Obec je veřejnoprávní korporace, která má svůj vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů. Dále pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, kdy při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem (Česko, 2000c, § 2).

Dle výše uvedených definic obec je tedy územním samosprávným celkem neboli územní samosprávou.

Provazníková (2009) definuje územní samosprávu jako formu veřejné vlády a správy, kdy umožňuje samostatné spravování věcí veřejných na území menším než stát. Územní samosprávný celek je vymezen geograficky a žije v něm společenství občanů (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

Aby mohla územní samospráva existovat a realizovat svoje funkce, musí k tomu mít legislativní a ekonomické předpoklady.

Legislativou je zaručen vznik a postavení územní samosprávy, tzn. je vymezena jejich pravomoc, působnost, odpovědnost a autonomie, vymezuje rozsah samostatné a přenesené

působnosti a také ekonomické předpoklady pro jejich fungování (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

K ekonomickým předpokladům existence územního samosprávného celku patří vlastnictví majetku, právo s ním hospodařit, získávat vlastní finanční prostředky a sestavovat vlastní rozpočet, dle kterého hospodaří (Provazníková a Sedláčková, 2009, s. 16).

Územní samosprávné celky (dále taky jen „ÚSC“) tedy pro to, aby vůbec mohly existovat, musí mít pravomoci pro získávání příjmů, které následně plynou do jejich rozpočtů. Tyto příjmy mohou být jak z činnosti samosprávné, tak přenesené. Při spravování svého majetku mají tedy ÚSC příjmy z pronájmů (ať už bytového či nebytového hospodářství), prodeje vlastního majetku, nebo z činností z přenesené působnosti, kde příjmem jsou správní poplatky z činností, které vykonávají za stát a kdy tyto jsou zpoplatněny (dle zákona č. 634/2004 Sb., v platném znění) nebo příjmy z místních poplatků, které svým charakterem lze označit jako daň.

Dalšími pojmy, které je pro objasnění problému pohledávek z pohledu územně samosprávného celku, potřeba objasnit je samostatná a přenesená působnost.

1.2 Samostatná působnost

Samostatná působnost pro daný územní samosprávný celek znamená, že „*obec spravuje své záležitosti samostatně*“ (Česko, 2000c, § 7 odst. 1). Pravidlem samostatné působnosti je, že pokud zvláštní zákon nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, jde vždy o samostatnou působnost, kdy státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti obce zasahovat pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a to jen způsobem, který stanoví zákon (Česko, 2000c, § 8, 7).

Obce v samostatné působnosti tedy řeší záležitosti, které jsou v zájmu obce, jejich občanů a dále také záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Obec tak plní úkoly spadající do její samosprávné činnosti a to v souladu s jejími potřebami a potřebami jejich občanů. Oblast působnosti ÚSC je velmi široká, proto zákon o obcích vymezuje činnosti, o kterých rozhodují orgány obce – zastupitelstvo obce, či rada obce. Tyto najdeme konkrétně v § 84 a 85 zákona o obcích, kdy v rámci svých pravomocí zastupitelstvo např. koordinuje územní rozvoj obce, rozhoduje o nabytí či převodu nemovitých věcí, převodu bytů nebo nebytových prostor z majetku obce, o vzdání se práva, o prominutí a postoupení pohledávek, dohody o splátkách, rozpočtu obce, závěrečném účtu obce. Ze své podstaty

společenství občanů vydává obecně závazné vyhlášky obce, ukládá pokuty v případě porušení povinnosti, které byly stanoveny právním předpisem obce. Obecně shrnuto, obec především uplatňuje své pravomoci v oblasti uspokojování potřeb občanů, utváření podmínek pro sociální bydlení, potřeb v oblasti dopravy a spojů, veřejného pořádku, kulturního rozvoje a to především v souladu s místními zvyklostmi a předpoklady.

1.2.1 Přenesená působnost

Přenesená působnost vychází z Ústavy a Základní listiny práv a svobod, kdy se v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod stanoví, že „*státní moc může být uplatňována jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*“. Přenesenou působnost nevymezuje pouze Listina základních práv a svobod, ale také zákon o obcích a to konkrétně v § 8.

Obce tedy vykonávají státní správu, která je výslovně zákonem na ně přenesená a plní povinnosti, které z toho vyplývají. Jde o činnosti, které má plnit stát, nicméně vlastními silami tuto činnost není schopen zajistit a proto plnění této povinnosti zákonem přenesl na nestátní subjekt - územní samosprávný celek. Tyto činnosti jsou vykonávány jménem státu, proto je koná obecní úřad a nikoliv obec.

U výkonu přenesené působnosti zákon o obcích rozlišuje tři stupně působnosti: v základním rozsahu svěřeném obci je vykonávána orgány obce určenými zákonem o obcích nebo jiným zákonem (kdy území obce je správním obvodem), v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem, nebo v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem (Česko, 2000c, § 61).

2 POHLEDÁVKA

Pojem pohledávka je definován v občanském zákoníku a je tak označován závazkový právní vztah, kdy pohledávkou se rozumí právo věřitele požadovat na dlužníkovi plnění, které vyplývá z tohoto závazkového vztahu (Česko, 1964, § 488).

Obecně vzato, v den vzniku závazku, je tento již pohledávkou. Nicméně tak, jak je pojem pohledávka všeobecně chápán, tedy jako právo na uplatnění pohledávky, tak ten vzniká až v okamžiku, kdy se pohledávka stala splatnou.

2.1 Základní struktura pohledávek územních samosprávných celků

Oblast pohledávek na úrovni územních samosprávných celků upravují především tyto zákonné normy: zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění a zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění.

Na úrovni územních samosprávných celků rozlišujeme dvě skupiny pohledávek.

První skupinu tvoří pohledávky z obchodních vztahů a pohledávky občanskoprávní povahy, které vznikly ze smluvních závazkových vztahů. Pohledávky vznikají z činnosti ÚSC v rámci samostatné působnosti a obecně jsou označovány jako nedaňové pohledávky.

Druhou skupinu pohledávek tvoří pohledávky vzniklé při výkonu správních činností, tj. pohledávky vzniklé na základě sankcí uložených ve správním řízení (pokuty za přestupky a správní delikty), pohledávky vzniklé z daňového řízení (neuhrazené místní a správní poplatky) a pohledávky vzniklé při správním řízení (neoprávněně čerpané sociální dávky, apod.). Jedná se tedy o pohledávky, které vznikají z činností ÚSC v rámci přenesené působnosti a procesní postup při jejich vybírání se řídí zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), kdy konkrétně ustanovení § 106 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, říká, že „*pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní*“. Obecně jde o peněžitá plnění, která vznikla v rámci dělené správy.

Pojem dělená správa je definován v ustanovení §161 daňového řádu, který říká, že dělená správa je činnost, při které orgán veřejné moci (který není správcem daně) uloží platební povinnost osobě, která není daňovým subjektem a to na základě „nedaňového“ zákona.

Tento orgán má při výběru, vymáhání či evidenci postavení správce daně a také peněžité plnění se považuje za daň (Lichnovský et al., 2010, s. 304).

3 POHLEDÁVKY Z OBČANSKOPRÁVNÍCH VZTAHŮ

Občanskoprávní vztahy upravuje zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“). Předmětem úpravy jsou majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, pokud tyto vztahy nejsou upraveny jiným zákonem (Česko, 1964, § 1).

Pohledávky z občanskoprávních vztahů vznikají především z právních úkonů, zejména ze smluv, kdy právní vztah předpokládá účast nejméně dvou subjektů, z nich každý vystupuje v opačném postavení: věřitel – dlužník. Dlužník je osoba, která se zavázala k plnění určité povinnosti a věřitel má právo na plnění. Podle předmětu plnění dělíme pohledávky na peněžní a nepeněžní (Jehlička et al., 2002, s. 583-584).

Z pohledu územního samosprávného celku jde především o pohledávky, které vznikly z právních vztahů, kdy stát má status právnické osoby. Konkrétně se jedná o pohledávky vzniklé z nájmu, prodeje věcí movitých a nemovitých, vzniklých škod, pracovněprávních vztahů se zaměstnanci a třeba také za poskytnuté služby.

3.1 Právní prostředky k zajištění pohledávek

Pro preventivní zajištění pohledávek existují v občanském zákoníku instrumenty, pomocí kterých je možné předejít problémům při splácení a následném vymáhání pohledávek. Mezi tyto instrumenty můžeme zařadit smluvní pokutu, ručení, dohodu o srážkách ze mzdy a jiných příjmů, zástavní smlouvu. U pohledávek, které nejsou zajištěny některým z výše uvedených instrumentů lze využít zajišťovací prostředky jako převod práva, postoupení pohledávky, uznání dluhu. Podstatou zajištění pohledávek je písemná dohoda uzavřená mezi ÚSC a dlužníkem v době vzniku pohledávky (preventivní zajištění) nebo v době trvání pohledávky, kdy institut zajištění se uplatní až v okamžiku, kdy dlužník neplní svůj závazek řádně a včas.

3.2 Smluvní pokuta

Smluvní pokuta slouží nejen k zajištění závazků s peněžitým plněním ale i nepeněžním plněním. Smluvní pokutou je částka, kterou je dlužník povinen zaplatit ÚSC tehdy, když nesplní svou smluvní povinnost, pokud se tak ÚSC s dlužníkem písemně dohodne. V ujednání musí být určena i výše této pokuty nebo stanoven způsob jejího určení (Česko, 1964, § 544).

Na rozdíl od úroků nebo poplatku z prodlení není smluvní pokuta příslušenstvím pohledávky. Jde o samostatný majetkový nárok a v případě, že je smluvní pokuta vázána na prodlení se splněním peněžitého dluhu, je dlužník povinen vedle úroků z prodlení zaplatit i smluvní pokutu. V tomto případě jde o dva různé právní instituty, které, i když byla porušena tatáž povinnost, stojí vedle sebe. Úrok z prodlení je zákonný důsledek prodlení, kdy dlužníkovi vzniká povinnost platit úrok z prodlení přímo ze zákona, konkrétně v ustanovení § 517 občanského zákoníku. Smluvní pokuta je peněžitá povinnost, která vzniká smluvním ujednáním.

3.3 Ručení

Ručení je založeno na tom principu, že ručitel (osoba odlišná od dlužníka) bere na sebe vůči věřiteli povinnost, uspokojit pohledávku ÚSC, v případě, že tuto pohledávku neuspokojí dlužník (Česko, 1964, § 546).

Pro věřitele je ručení nespornou výhodou v tom, že může dosáhnout svého uspokojení z celého majetku ručitele (Jehlička et al., 2002, s. 659).

Kdy a za jakých podmínek se lze domáhat uspokojení pohledávky po ručiteli upravuje občanský zákoník v ustanoveních § 548 a § 549.

3.4 Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů

Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů je zajišťovací instrument, který slouží jak k zajištění pohledávky, tak k jejímu postupnému uspokojení (Jehlička et al., 2002, s. 666).

Jiným příjmem rozumíme příjmy, kterými jsou dle ustanovení § 299 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „občanský soudní řád“), náhrada mzdy nebo platu, nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, důchody, stipendia, podpora v nezaměstnanosti, podpora při rekvalifikaci, odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání, úrazový příspěvek, úrazové vyrovnání, úrazová renta. Dohoda má písemnou formu a uzavřením dohody vzniká věřiteli právo, aby po splatnosti pohledávky byly prováděny srážky ze mzdy dlužníka a to od okamžiku, kdy je předložena plátcí mzdy dlužníka až do úplného uspokojení pohledávky (Jehlička et al., 2002, s. 667).

Výše prováděných srážek se řídí ustanovením § 278 a ustanovením § 279 občanského soudního řádu a nařízením vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, kte-

rá nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), v platném znění.

3.5 Zástavní smlouva

Zástavní smlouva je prostředek, který slouží k zajištění pohledávky, kdy věřitel má možnost, v případě, že dlužníkem není pohledávka splněna, uspokojit tuto ze zástavy, a to přednostně před ostatními věřiteli (Jehlička et al., 2002, s. 669).

3.6 Převod práva

Splnění závazku dlužníka může být zajištěno převodem jeho práva ve prospěch věřitele. Smlouva o převodu práva musí mít písemnou formu. Jde o zajišťovací institut, kdy dlužník postupuje věřiteli své právo, které má proti jinému. Jaká práva mohou být převedena, již zákon blíže nevymezuje (Jehlička et al., 2002 s. 670).

3.7 Postoupení pohledávky

„Pohledávku lze zajistit i postoupením pohledávky dlužníka nebo pohledávky třetí osoby.“
(Česko, 1964, § 554)

3.8 Uznání dluhu

Uznání dluhu je samostatným zajišťovacím institutem, který může být použit až tehdy, pokud dluh vznikl. Uznání dluhu musí mít písemnou formu, musí zde být vyjádření příslibu dluh zaplatit a uvedení důvodu dluhu a jeho výše. Tento zajišťovací institut je využíván především z toho důvodu, že věřitel již nemusí prokazovat vznik dluhu ani jeho výši v době uznání v soudním řízení (Jehlička et al., 2002, s. 674-675).

4 POHLEDÁVKY VZNIKLÉ PŘI VÝKONU SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ

V rámci ÚSC představují největší objem pohledávek neuhrazené pokuty uložené ve správním řízení především za přestupky a neuhrazené místní poplatky uložené v daňovém řízení.

4.1 Sankce (pokuta)

Nejdříve definujme co je výkon správních činností. Jde o konkrétní uplatnění mocenského charakteru veřejné správy prostřednictvím vydávání správních aktů, ve kterých se odráží moc výkonná, podzákonná a nařizovací (Průcha, 2004, s. 233).

Podle Průchy (2004) jsou pak správní akty projevem mocenského charakteru veřejné správy a představují „rozhodnutí“ správních orgánů, jimiž dochází k realizaci jejich pravomocí.

Správní akty jsou vydávány ve správním řízení. Předmětem rozhodování je taková činnost orgánů veřejné správy, jejímž účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby, nebo se v dané věci prohláší, že taková osoba práva nebo povinnosti má, anebo nemá. ÚSC, takto rozhodují o hmotných právech nebo povinnostech účastníka řízení (Skulová et al., 2005, s. 22-23).

Správním řízením se rozumí procesně právně stanovený postup správních orgánů, v němž tyto orgány rozhodují o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech občanů, organizací, případně právnických osob. Obecně správní řízení je upraveno zákonem a představuje postup správních orgánů při rozhodování na všech úsecích veřejné správy, tedy i při ukládání sankcí (Průcha, 2004, s. 240-241).

Aby sankce za protiprávní jednání byla efektivní a plnila svůj účel, musí být systém vytvořen tak, aby obsahoval takové druhy a výši sankcí, které by odpovídaly společenské nebezpečnosti a závažnosti protiprávního jednání, braly ohled na možné majetkové a jiné výhody pachatele, na mzdové a cenové relace apod. Její podstatou je existence nepříznivých následků pro pachatele protiprávního jednání a jejím posláním je odstranění protiprávního jednání i škodlivých následků s cílem zabránit, resp. předejít jeho opakování (Hendrych et al., 2009, s. 235).

Rozhodování o vině a sankci je součástí výkonu veřejné správy a součástí rozhodování správních orgánů o právech a povinnostech adresátů veřejné správy. Udělování a výše

sankce je upravena v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), v platném znění a také v řadě zvláštních zákonů.

Sankce, které lze uložit za přestupek jsou definovány v ustanovení § 11 zákona o přestupcích. Sankcí jedy je:

- a) napomenutí (nelze uložit současně s pokutou)
- b) pokuta – obecně do výše 1.000,- Kč, pokud tento nebo jiný zákon nepřipouští pokutu vyšší
- c) zákaz činnosti
- d) propadnutí věci
- e) zákaz pobytu

Z hlediska pohledávek ÚSC budeme dále uvažovat pouze pokuty.

Přestupky jsou projednávány v rámci přenesené působnosti a zákon o přestupcích, ve zvláštní části, vymezuje přestupky, o kterých orgán rozhoduje a také stanovuje výši pokuty, kterou lze za daný přestupek uložit. Mezi přestupky, o kterých orgán obce především rozhoduje, patří přestupky:

- a) ostatní přestupky na úseku dopravy a přestupky na úseku silničního hospodářství, dle ust. § 23 zákona o přestupcích
- b) přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, dle ust. § 30 zákona o přestupcích
- c) přestupky na úseku školství a výchovy mládeže, dle ust. § 31 zákona o přestupcích
- d) přestupky na úseku zemědělství a myslivosti, dle ust. § 35 zákona o přestupcích
- e) přestupky na úseku ochrany životního prostředí, dle ust. § 45 zákona o přestupcích
- f) ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě (tj. porušení povinnosti stanovených obecně závaznou vyhláškou obcí), dle ust. § 46 zákona o přestupcích
- g) proti veřejnému pořádku, dle ust. § 47 zákona o přestupcích
- h) proti občanskému soužití, dle ust. § 49 zákona o přestupcích
- i) proti majetku, dle ust. § 50 zákona o přestupcích

Pokuta se stává pohledávkou v okamžiku, kdy správní rozhodnutí, jímž je pokuta uložena, nabylo právní moci (Průcha, 204, s. 247).

ÚSC tedy při výkonu veřejné správy ukládá ve správním řízení pokuty tam, kde došlo k porušení právních povinností, právem chráněných zájmů. Tyto pokuty se stávají pohledávkou okamžikem nabytí právní moci správního rozhodnutí a vymahatelnou pohledávkou se stávají okamžikem, kdy uplyne lhůta pro zaplacení, lhůta pro splnění povinnosti placení.

4.2 Místní poplatky

ÚSC má možnost zvolit si, který poplatek bude vybírat. Ovšem může zavést a vybírat pouze ty poplatky, které umožňuje zákon, konkrétně zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění. Aby obec mohla poplatek vybírat, musí právním předpisem obce, tj. obecně závaznou vyhláškou, tento poplatek zavést. Zákonné zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek vychází z Ústavy České republiky, podle článku 104 odst. 3. Konkretizováno je toto zmocnění dle ustanovení § 10 zákona o obcích, podle něhož obec může ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou určitou povinnost, která vede k zabezpečení místních záležitostí. Princip vydávání obecně závazných vyhlášek v rámci výkonu samostatné působnosti se řídí ustanovením § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích, podle něhož je vydávání obecně závazných vyhlášek vyhrazeno zastupitelstvu obce.

Místní poplatky mají zvláštní postavení v tom, že zavedení poplatku je plně v kompetenci zastupitelstva ÚSC, který tuto činnost vykonává v rámci své samostatné působnosti. Naproti tomu výkon správy místních poplatků provádí obecní úřad a to v přenesené působnosti, kdy obecní úřad je správcem poplatku a činí veškerá opatření ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění poplatkových povinností, zejména právo poplatky vyměřit, vybrat, vyúčtovat nebo vymáhat (Jirásková a Šneberková, 2008, s. 7).

Územně samosprávný celek pro výkon správy místních poplatků postupuje podle zákona o místních poplatcích, podle daňového řádu a podle obecně závazné vyhlášky.

Obecně závazná vyhláška musí být vydána v souladu se zákonem, tedy musí být vydána k tomu příslušným orgánem, musí být v souladu s ostatními právními předpisy a také musí mít úpravu, kterou právní předpis vyžaduje. Obecně závazná vyhláška upravuje konkrétní sazbu poplatku, termín splatnosti, ohlašovací povinnosti (povinnost poplatníka sdělit správci poplatku jeho úplnou identifikaci, vznik a zánik poplatkové povinnosti a další skutečnosti důležité pro správné stanovení výše poplatku), osvobození nebo úlevu od poplatku, pokud tak není stanoveno zákonem (Jirásková a Šneberková, 2008, s. 8).

Územní samosprávné celky mohou dle ustanovení § 1 zákona o místních poplatcích vybírat tyto místní poplatky:

- a) poplatek ze psů
- b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství

- d) poplatek ze vstupného
- e) poplatek z ubytovací kapacity
- f) poplatek za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- g) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- h) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace

Pokud není poplatek odveden včas, nebo ve správné výši, obecní úřad vyměří tento poplatek platebním výměrem k přímé úhradě. Platební výměr má formu rozhodnutí a pohledávkou se poplatek stane v okamžiku, kdy je platební výměr pravomocný a uplynula-li náhradní lhůta pro zaplacení. ÚSC, jako správce poplatku také může nezaplacený poplatek zvýšit až na trojnásobek přičemž zvýšení poplatku je příslušenstvím poplatku (Česko, 1990, § 11).

Při vybírání, vymáhání zvýšení nezaplaceného poplatku, platí postupy jako pro vybírání, vymáhání samostatného poplatku.

4.3 Právní prostředky k zajištění pohledávek

Jak již bylo uvedeno, pohledávky vzniklé ze správních činností, jsou pohledávky vzniklé v rámci dělené správy. Obdobně jako u pohledávek vzniklých z občanskoprávních vztahů lze tyto pohledávky zajistit pomocí různých instrumentů. Vzhledem k tomu, že jde o pohledávky z dělené správy, tyto instrumenty jsou zakotveny v daňovém řádu, kdy lze zajistit úhradu na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň. Pojem daň se v daňovém řádu využívá pro všechny druhy příjmů. Z hlediska obcí, je tedy daní myšlen místní poplatek, nebo peněžité plnění uložené v rámci dělené správy, tedy pokuty.

4.3.1 Zajišťovací příkaz

Tento zajišťovací instrument je použit v případě, dosud nesplatné nebo nestanovené daně a to tak, že ÚSC vydá zajišťovací příkaz, který musí mít veškeré náležitosti rozhodnutí. Podstatou zajišťovacího příkazu je příkaz daňovému subjektu, aby v předem určené lhůtě složil na účet ÚSC stanovenou částku v příkazu. V případě, že jde o dosud nestanovenou daň, musí uvést, na základě jakých pomůcek stanovil výši této daně (Lichnovský et al., 2010, s. 312).

4.3.2 Zástavní právo

„Správce daně může zřídit rozhodnutím zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně za podmínek stanovených občanským zákoníkem, pokud tento zákon nestanoví jinak“ (Česko, 2009, § 170 odst. 1).

Dle výše citovaného ustanovení správce daně si tímto zajišťovacím instrumentem zajišťuje nedoplatek, tedy neuhrazenou daň. V rámci tohoto ustanovení přejímá úpravu z občanského zákoníku, i když s nepatrnými odchylkami a to především v okamžiku vzniku zástavního práva.

4.3.3 Ručení

Ustanovení § 171 odst. 1 daňového řádu mimo jiné říká, že *„nedoplatek je povinen uhradit také ručitel, pokud mu zákon povinnost ručení ukládá.“*

Instrument zajištění tedy vzniká na základě zákona (např. obchodní zákoník, daň z převodu nemovitostí). Pak je ručitel povinen uhradit daňový nedoplatek za daňový subjekt.

4.3.4 Zajištění daně ručením nebo bankovní zárukou

Dalším způsobem, jakým může být nedoplatek zajištěn, je ručení na základě dobrovolného prohlášení třetí osoby, odlišné od daňového subjektu nebo na základě bankovní záruky (Lichnovský et al., 2009, s. 321).

Svojí podstatou jde o soukromoprávní instrumenty, kdy se v řízení o nich použije obecná úprava občanského, respektive obchodního práva, za předpokladu, že daňový řád nestanoví jinak. Prohlášení musí mít písemnou formu a podpis musí být písemně ověřen. Akceptaci ručení, nebo bankovní záruky provede správce daně formou rozhodnutí (Generální finanční ředitelství, 2006).

4.3.5 Zálohy

Záloha je posledním nástrojem, který umožňuje zajistit placení daně nebo daňového nedoplatku. Tento zajišťovací instrument lze využít v případě, kdy daň ještě nebyla stanovena, neuplynula lhůta pro její zaplacení a lze ji tedy platit formou záloh. Daňový řád nestanoví, ve kterých případech je povinnost daňového subjektu platit zálohy, to přísluší zvláštním daňovým zákonům, jako např. daň z příjmů, daň silniční, daň z přidané hodnoty, aj. Povinnost platit zálohu na dani stanovují tyto zákony přímo, nebo umožňují správci daně, aby

na jejich základě o placení záloh rozhodl. Zákon či rozhodnutí pak stanoví nejen výši jednotlivých plateb záloh, ale i jejich periodicitu (Lichnovský et al., 2010, s. 322).

5 NAKLÁDÁNÍ S POHLEDÁVKAMI ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU

Jedním ze základních principů samosprávy je oprávnění nakládat se svým vlastním majetkem a to včetně finančních zdrojů, tedy i s pohledávkami. Obec také musí, v souladu se zákonem, „*trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv*“ (Česko, 2000c, § 38).

ÚSC by měl učinit veškerá zákonná opatření k tomu, aby jeho pohledávky byly zaplacený, případně učinit veškerá zákonná opatření, která povedou k jejich zaplacení. I dlužník má určité zákonné možnosti, jak dostát svým závazkům, v určitých případech může i požádat o prominutí svých závazků.

Z pohledu ÚSC musíme rozlišovat procesní postupy mezi občanskoprávními a daňovými pohledávkami.

5.1 Občanskoprávní pohledávky

5.1.1 Plnění ve splátkách

Pro ÚSC je důležité, aby jeho pohledávky byly řádně a včas splaceny. V současné ekonomické situaci je tedy důležité, aby dlužník měl možnost dostát svým závazkům i za cenu „ústupků“ ze strany ÚSC. Tímto ústupkem je např. možnost zaplacení dluhu ve splátkách, kdy pohledávka je rozložena na jednotlivé splátky. Jde tedy o plnění po částech, a to tak aby v budoucnu byl tento dluh zaplacen zcela.

V zásadě mohou nastat dvě situace:

- 1) úhradu ve splátkách si dlužník a ÚSC (tedy smluvní strany) dohodli předem, tedy ještě před tím než nastane splatnost pohledávky, jde tedy o plnění nesplatného dluhu. V tomto případě můžeme uvažovat o úhradě ve splátkách jako o zajišťovacím instrumentu.
- 2) úhradu ve splátkách si dlužník a ÚSC dohodli u plnění včas nezaplacené pohledávky

Výše uvedené plnění dluhu ve splátkách by mělo být, ze strany ÚSC, využíváno zvláště s rozvahou a především za podmínek, které lze najít v ustanovení § 31 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění. Jde především o to, že:

- dlužník prokáže předem schopnost plnit včas svůj závazek a není ze známých okolností zřejmé, že splnění závazku je ohroženo
- součástí dohody o plnění ve splátkách bude uznání dluhu co do důvodu a výše
- dluh bude přiznán pravomocným rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu
- součástí písemné dohody o plnění ve splátkách bude dohoda o splatnosti dluhu v případě nesplnění kterékoliv ze splátek

Výše uvedené podmínky mají své opodstatnění v následném vymáhání pohledávky a to v případě neplnění závazků ze strany dlužníka. Pokud je mezi dlužníkem a ÚSC dohodnuto plnění ve splátkách, platí, že pro každou jednotlivou splátku běží samostatná tříletá promlčecí doba. V případě, že je dluh uznán co do důvodu a výše, tato promlčecí doba se prodlužuje na 10 let (Jehlička et al., 2002, s. 307).

Stejná doba promlčení platí i pro pohledávky, které jsou přiznány rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu. Dle ustanovení § 565 občanského zákoníku může být součástí dohody i „*tzv. ztráta výhody splátek*“, tedy dohoda o splatnosti celého dluhu v případě nesplnění kterékoliv ze splátek. Je to prostředek, jak co nejdříve pohledávku vymáhat při špatné platební morálce dlužníka. Nicméně tento instrument lze využít pouze v případě, že ÚSC této výhody využije, tzn. uplatní ji u dlužníka nejpozději před dnem splatnosti následující splátky. V případě, že dlužník včas zaplatí příští splátku, lze vymáhat pouze nezaplacenou splátku (Jehlička et al., 2002, s. 307).

Pro dohodu plnění ve splátkách není výslovně stanovená písemná forma, nicméně z důvodu následného prokazování, nakládání s pohledávkou a z důvodu právní jistoty, je důležitá. V dohodě o plnění ve splátkách dluhu již splatného, se předpokládá, že dlužník je již v prodlení a proto musí být v dohodě výslovně dohodnuto i plnění úroků z prodlení ve smyslu ustanovení § 521 občanského zákoníku (Česko, 2000b, § 31).

5.1.2 Postoupení pohledávky

Pohledávky lze postoupit nebo prodat jiné právnické nebo fyzické osobě.

Při postoupení pohledávky se vychází z ocenění podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, v platném znění. Postoupením pohledávky se novým věřitelem stává postupník. Pohledávka na postupníka přechází s veškerými právy s pohledávkou spojenými a ve stavu v jakém se pohledávka nacházela před postoupením, tj. včetně práva na soudní uplatnění pohledávky, příslušenství pohledávky (úroky, úroky

z prodlení, poplatků z prodlení). Na postupníka přechází obsah závazku, rozsah a obsah povinností dlužníka a na běhu promlčecí lhůty se nic nemění (Jehlička et al., 2002, s. 632).

K postoupení pohledávky je nutná písemná smlouva, kterou uzavírá ÚSC a jiný subjekt, který nastupuje místo původního věřitele (tedy ÚSC). Písemná forma je vyžadována pod sankcí neplatnosti dohody. Převáděná pohledávka musí být jednoznačně určena, tedy musí být určen předmět plnění, osoba dlužníka, právní důvod vzniku pohledávky. Smlouva o postoupení pohledávky může být uzavřena i bez souhlasu dlužníka, protože změna v osobě věřitele se svou podstatou nedotýká povinnosti dlužníka plnit svůj závazek. Tedy čas, místo, předmět plnění i další podmínky, zůstávají nezměněny. Lze také postoupit pohledávku, která je promlčená, ale nikoliv pohledávku, která zanikla v důsledku prekluze (Jehlička, et al., 2002, s. 631).

5.1.3 Prominutí pohledávky

Institut prominutí pohledávky je svojí podstatou vzdání se práva na pohledávku, tudíž pohledávku nelze po dlužníkovi vymáhat a pohledávka tímto zaniká. Z výše uvedeného je zcela zřejmé, že prominutí pohledávky by ÚSC měly využívat, vzhledem ke své podstatě, mimořádně a minimálně. K prominutí pohledávky by ÚSC měl přistoupit pouze v tom okamžiku, kdy si dlužník o prominutí pohledávky písemně požádá a především z důvodu tíživé sociální situace, kdy tuto skutečnost dlužník řádně doloží. Je nepřijatelné, aby byly promíjeny pohledávky, které vznikly z trestné činnosti dlužníka, nebo aby byly promíjeny pohledávky dlužníka, který má další pohledávky vůči státu, anebo promíjet pohledávku dlužníkovi který má majetek, z kterého lze dosáhnout uspokojení pohledávky (Česko, 2000b, § 34).

5.1.4 Schvalovací režim

ÚSC může s výše uvedenými způsoby nakládání pohledávek nakládat zákonem předepsaným způsobem. O nakládání s pohledávkami, z hlediska pravomocí, rozhodují příslušné orgány obce (zastupitelstvo obce, rada obce), a to podle pravomocí, které jim dává zákon o obcích, resp. zákon o krajích:

- 1) Dohoda o splátkách
  - s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců je vyhrazeno právo rozhodovat zastupitelstvu ÚSC (Česko, 2000c, § 85, písm. h); Česko, 2000a, § 36, písm. g))

- s lhůtou splatnosti ne delší než 18 měsíců je vyhrazeno právo rozhodovat radě ÚSC (Česko, 2000c, § 102, odst. 3; Česko, 2000a, § 59, odst. 2 písm. d))

2) Postoupení pohledávky

- vyšší než 20 000,- Kč (obce) nebo 200 000,- Kč (kraje) je vyhrazeno právo rozhodovat zastupitelstvu ÚSC (Česko, 2000c, § 85, písm. i); Česko, 2000a, § 36, písm. h))
- nepřevyšující 20 000,- Kč (obce) nebo 200 000,- Kč (kraje) je vyhrazeno právo rozhodovat radě ÚSC (Česko, 2000c, § 102, odst. 3; Česko, 2000a, § 59, odst. 2)

3) Prominutí pohledávky

- vyšší než 20 000,- Kč (obce) nebo 200 000,- Kč (kraje) je vyhrazeno právo rozhodovat o vzdání se práva a prominutí zastupitelstvu ÚSC (Česko, 2000c, § 85, písm. f) ; Česko, 2000a, § 36, písm. e))
- nepřevyšující 20 000,- Kč (obce) nebo 200 000,- Kč (kraje) je vyhrazeno právo rozhodovat o vzdání se práva a prominutí radě ÚSC (Česko, 2000c, § 102, odst. 3; Česko, 2000a, § 59, odst. 2)

5.2 Vymáhání pohledávek

Podstatou vymáhání pohledávek je tedy nucený výkon soudního rozhodnutí a to v tom okamžiku, kdy dlužník dobrovolně nesplní svou povinnost, která mu byla rozhodnutím uložena. Výkon rozhodnutí tedy slouží k nucené realizaci přiznaného práva a to bez ohledu na skutečnou vůli dlužníka (Grossová, 2002, s. 16).

Aby ÚSC mohl po dlužníkovi pohledávku vymáhat, musí nejdříve tuto pohledávku uplatnit u místně příslušného soudu.

Uplatnění pohledávky u soudu se zahajuje na návrh. Návrh v případě, že se týká dvoustranných právních aktů mezi ÚSC a dlužníkem, které občanský zákoník označuje jako žalobce a žalovaný, má označení žaloba (Česko, 1963, § 79).

Ustanovení § 42 a § 79 občanského soudního řádu stanoví náležitosti žaloby. Ty můžeme z hlediska procesního rozdělit na obecné a zvláštní (Grossová, 2002, s. 47).

Mezi obecné náležitosti žaloby řadíme označení soudu, ze kterého musí být zřejmé, kterému soudu je návrh určen, označení toho, kdo návrh podává (u ÚSC název, sídlo a identifikační číslo), označení které věci se týká a co sleduje, podpis navrhovatele a datum vyhoto-

vení návrhu. Návrh za ÚSC podepisuje ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn ÚSC zastupovat navenek, nebo zaměstnanec, který byl touto osobou pověřen (Grossová, 2002, s. 46-47).

Mezi zvláštní náležitosti žaloby řadíme jméno, příjmení a bydliště účastníků (u právnické osoby obchodní název, sídlo a identifikační číslo), vylíčení rozhodných skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává a označení toho, čeho se navrhovatel domáhá. Součástí návrhu musí být také důkazní listiny, jichž se navrhovatel dovolává (Grossová, 2002, s.47).

Po podání návrhu soud v řízení rozhodne o přiznání či nepřiznání práv a povinností, které jsou v žalobě vymezeny. O přiznání práva ve věci, ve které je uplatňováno právo na zaplacení peněžité částky, může soud rozhodnout formou platebního rozkazu a to jen na základě předložených listinných důkazů. Navrhovatel tento návrh označuje jako návrh na vydání platebního rozkazu (Česko, 1963, §115a).

Soud v platebním rozkazu nařídí žalovanému, aby do 15 dnů od jeho doručení zaplatil žalobci uplatněnou pohledávku, včetně nákladů řízení. Ve stejné lhůtě má žalovaný právo podat proti platebnímu rozkazu odpor. V případě, že tak neučiní, platební rozkaz nabývá právní moci a stává se exekucním titulem, na jehož základě může ÚSC svoji pohledávku, po uplynutí lhůty pro plnění, vymáhat. V případě, že v zákonné lhůtě podá žalovaný odpor, soud platební rozkaz zruší v celém jeho rozsahu a nařídí jednání (Česko, 1963, § 174).

Platební rozkaz nelze vydat, je-li žalovaný neznámého pobytu, nebo má pobyt mimo území České republiky (Česko, 1963, § 172 odst.2).

Pokud soud, na základě výše uvedených skutečností nařídí jednání, předvolá k němu všechny účastníky, jejichž přítomnost vyžaduje. Předvolání musí být doručeno účastníkům jednání nejméně 10 předem, aby měli dostatečný čas k přípravě (Česko, 1963, § 115).

V průběhu jednání jsou účastníci vyzváni, aby shrnuli své návrhy, vyjádřili se k dokazování a skutkové stránce věci (Česko, 1963, § 119a).

„Soud o projednávané věci rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu“ (Česko, 1963, § 153 odst.1).

Výsledkem řízení je rozhodnutí. V případě, že žalovaný nepodá odvolání, rozsudek se stává pravomocný a je exekucním titulem, na jehož základě může ÚSC svoji pohledávku, po uplynutí lhůty pro plnění, vymáhat.

ÚSC má při vymáhání svých občanskoprávních pohledávek dva způsoby, jak svoji pohledávku uspokojit. Může příslušnému soudu podat návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí, nebo může podat návrh na nařízení exekuce podle exekučního řádu.

5.2.1 Výkon rozhodnutí dle občanského soudního řádu

Účastníkem řízení výkonu rozhodnutí je dlužník, který dle ustanovení § 255 občanského soudního řádu je označen jako povinný a věřitel, který dle ustanovení § 255 občanského soudního řádu je označen jako oprávněný.

Oprávněný příslušnému soudu podá návrh na výkon rozhodnutí. Návrh musí nejen obsahovat obecné náležitosti, ale také způsob, jakým má být výkon rozhodnutí proveden (Česko, 1963, § 261).

Dle ustanovení § 257 občanského soudního řádu lze totiž provést výkon rozhodnutí „*jen způsoby, které jsou uvedeny v tomto zákoně*“.

Konkrétní způsoby, jimiž lze provést výkon rozhodnutí jsou uvedeny v § 258 občanského soudního řádu, kdy mezi nejčastěji využívané způsoby zcela jistě patří srážky ze mzdy, prikázání pohledávky, prodej věcí movitých a nemovitostí. Oprávněný nejenže uvede způsob, jakým má být výkon rozhodnutí proveden, ale také musí uvést doplňující informace, kdy u srážky ze mzdy musí uvést plátce mzdy, u prikázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu musí uvést konkrétní peněžní ústav a číslo účtu (v případě více účtů uvede pořadí, v jakém z nich má být pohledávka uspokojena), u prodeje věcí movitých označí místo, kde se tyto věci nacházejí a u prodeje nemovitosti tuto přesně označí.

K návrhu na výkon rozhodnutí musí oprávněný připojit originál, nebo úředně ověřenou kopii rozhodnutí, která oprávněnému zakládá nárok na peněžité plnění – exekuční titul a to s doložkou vykonatelnosti. Originál, ověřená kopie se nemusí přikládat v případě, že výkonem rozhodnutí je pověřen soud, který ve věci rozhodoval jako orgán prvního stupně (Česko, 1963, § 261).

Ne vždy jsou oprávněnému známy majetkové poměry povinného, což při podání návrhu na výkon rozhodnutí je zcela jistě překážkou. V tomto případě může oprávněný požádat soud, aby se povinného dotázal, zda a od koho pobírá mzdu, nebo zda má jiný pravidelný příjem, u jaké banky má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů. Povinný musí soudu odpovědět do jednoho týdne, a pokud tak neučiní, může mu soud uložit pořádkovou pokutu za nesplnění

povinnosti. K žádosti musí být přiložena ověřená kopie exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti (Česko, 1963, § 261 odst. 2).

„Po nařízení výkonu rozhodnutí soud se postará o jeho provedení“ přičemž jednotlivé úkony provede zaměstnanec soudu – vykonavatel (Česko, 1963, § 265).

5.2.2 Nařízení exekuce dle exekučního řádu

Účastníky řízení jsou oprávněný, tj. ten kdo podal návrh na nařízení exekuce a povinný tj. ten, na kom má být vynuceno splnění povinnosti a také manžel povinného v případě, je-li nařízeným výkonem rozhodnutí postižena věc nebo právo, které patří do společného jmění manželů (Grossová, 2002, s. 77-78).

Exekuční řízení lze vést na podkladě rozhodnutí, které povinnému subjektu ukládají povinnost plnění ve stanovené lhůtě (Grossová, 2002, s. 23).

Toto rozhodnutí označujeme jako exekuční titul. Exekuční titul musí být vykonatelný, musí obsahovat přesné označení oprávněného a povinného, musí obsahovat přesné plnění a lhůtu k plnění (Grossová, 2002, s. 52).

Exekuční řízení se zahajuje na návrh. Z návrhu musí být patrné, kdo jej podává, čeho se týká a co sleduje, dále pak v něm musí být uvedeno jméno a příjmení účastníků, místo jejich trvalého pobytu, rodné číslo nebo datum narození (u právnické osoby název, sídlo a identifikační číslo), přesné označení exekučního titulu, označení exekutora, který bude danou exekuci vést, podpis a datum. K návrhu musí oprávněný připojit originál, nebo úředně ověřenou kopii exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti (Česko, 2001, § 38).

Pokud návrh obsahuje veškeré zákonné náležitosti, exekutor požádá příslušný soud o pověření a nařízení exekuce. Soud toto pověření vydá, pokud jsou splněny veškeré předpoklady pro provedení výkonu exekuce (Česko, 2001, § 43a).

Exekutor sám rozhoduje jakými prostředky, respektive jakým způsobem dosáhne uspokojení pohledávky oprávněného, proto oprávněný nemusí, jak při podání návrhu na výkon rozhodnutí dle občanského soudního řádu, označit způsob provedení výkonu rozhodnutí (Grossová, 2002, s. 121).

Exekutor při výkonu rozhodnutí postihuje majetek dlužníka stejnými způsoby, které umožňuje občanský soudní řád. Může tedy nařídit srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, prodej věcí movitých a nemovitých, prodej podniku a zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech (Grossová, 2002, s. 121).

5.3 Pohledávky vzniklé při výkonu správních činností

Pohledávky, které vznikly při výkonu správních činností, mají režim nakládání stanovený v daňovém řádu, konkrétně jde o ustanovení Hlavy V. - placení daní.

Daňové pohledávky nelze odprodat a ani formou zmocnění delegovat na jiný subjekt, tzn. pohledávky nelze postoupit jiné fyzické či právnické osobě. Pokud by správce daně pohledávku odprodal či postoupil, vystavil by se nezákonnému jednání a úkon, jako takový, by byl od počátku neplatný.

Prominutí daně lze uplatnit pouze z důvodu nesrovnalostí, které vyplývají z uplatňování daňových zákonů, nebo při mimořádné události, jako je živelná událost. Prominout daň je oprávněn pouze ministr financí a to všem daňovým subjektům, jichž se daný důvod týká a rozhodnutí o prominutí jsou zveřejňována ve Finančním zpravodaji (Generální finanční ředitelství, 2006).

U místních poplatků institut prominutí není ze zákona vůbec definován. ÚSC mají pouze možnost v obecně závazné vyhlášce generálně stanovit, kdo bude od poplatku osvobozen a od všech subjektů, které splňují dané podmínky pro osvobození, místní poplatek nevybírá. Tímto je zcela zamezeno zneužívání institutu prominutí.

U daňových nedoplatků (pokuty, sankce uložené jiným zákonem) není institut prominutí zohledněn vůbec. Daňové nedoplatky tedy nelze promíjet, ani z důvodu odstranění tvrdosti zákona. Odstranění tvrdosti zákona mohl dlužník uplatnit v rámci správního řízení pomocí řádných opravných prostředků, tedy mohl podat proti rozhodnutí odvolání.

5.3.1 Posečkání

Na žádost dlužníka může správce daně povolit posečkání s úhradou místního poplatku nebo nedoplatku. Toto posečkání má buď formu povoleného posečkání, kdy dlužník po určité době (uvedené v rozhodnutí) nemá povinnost místní poplatek nebo nedoplatek platit, anebo má povolené rozložení úhrady, tedy dlužník místní poplatek nebo nedoplatek platí ve splátkách. V režimu dělené správy, po dobu posečkání dlužník neplatí úrok z prodlení a úrok z posečkání (Česko, 2009, § 156).

Důvody pro posečkání daňový řád vymezuje taxativně: úhrada v termínu splatnosti by představovala pro dlužníka (či jeho blízké) újmu, vybrat daň najednou by bylo nemožné, je předpoklad, že povinnost uhradit nedoplatek bude zcela nebo částečně zrušena (Lichnovský et al., 2010, s. 297).

Rozhodnutí o posečkání je vydáváno na žádost dlužníka, nicméně lze je vydat i z moci úřední. Institut posečkání přerušuje běh lhůty pro placení místního poplatku, nebo nedoplatku (Česko, 2009, § 160).

5.3.2 Odpis pohledávky pro nedobytnost

Proto, aby správce nedoplatku evidoval pouze ty nedoplatky, u kterých je předpoklad jejich vymožení, má správce nedoplatku (tedy ÚSC), dle ustanovení § 158 daňového řádu, povinnost tyto nedoplatky odepsat. Odpis daňového nedoplatku provede v případě, že jde o nedoplatek, který byl již vymáhán a to bezvysledně, nebo by jeho vymáhání bylo nevhodné. Odpisem těchto nedoplateků nedojde k jejich zrušení, neboť tyto jsou následně evidovány na podrozvahových účtech ÚSC a to až do doby uplynutí lhůty pro jejich zaplacení. Odpisem dojde pouze k zrealizování očekávaných příjmů ÚSC, k zamezení toho, aby výtežek z vymožené částky přesáhl náklady na jeho vymožení.

5.3.3 Schvalovací režim

O rozhodnutí o posečkání, stanovení splátkového kalendáře, o odpisu pohledávky rozhoduje na úrovni ÚSC správce daňového nedoplatku, případně správce místního poplatku. Zastupitelstvo ÚSC ani rada ÚSC do tohoto procesu nemůže zasahovat, neboť pohledávky vzniklé z výkonu přenesené působnosti jsou spravovány v režimu daňového řádu.

5.4 Vymáhání pohledávek

V případě, že dlužník dobrovolně nesplní svou povinnost peněžitého plnění, která mu byla uložena ve správním řízení (pokuta, náklady řízení), nebo v daňovém řízení (místní poplatek), může si ÚSC zvolit způsob vymáhání nedoplatku. Jak již bylo výše uvedeno, v daňovém řízení má ÚSC postavení správce daně, proto jednou z možností, jak vymáhat nedoplatek, je daňová exekuce upravená daňovým řádem. Dále má možnost vymáhat nedoplatek exekucí podle exekučního řádu, kdy exekucí pověří exekutorský úřad. Při výběru způsobu exekuce by měl ÚSC dodržovat zásadu přiměřenosti, tedy pro vymožení své pohledávky by měl zvolit způsob, který bude co nejméně zatěžovat dlužníka. Konkrétně to znamená, že náklady spojené s vymáháním by neměly být v zjevném nepoměru s výší nedoplatku.

Náklady na daňovou exekuci jsou ve výši 2% z vymáhané částky, minimálně však 500,- Kč (Česko, 2009, § 183).

Náklady na exekuci podle exekučního řádu jsou součtem odměny exekutora, náhrady hotových výdajů a daně z přidané hodnoty, přičemž nejnižší částka odměny exekutora je ve výši 3.000,- Kč (Exekutorská komora České republiky, 2009).

Exekučním titulem je výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí (rozhodnutí správního orgánu, platební výměr), kterým je stanoveno peněžité plnění nebo vykonatelný zajišťovací příkaz (Česko, 2009, § 176).

Výše uvedený výčet exekučních titulů je taxativní a to jak k vymáhání nedoplatků formou daňové exekuce, tak k vymáhání nedoplatků prostřednictvím soudního exekutora (Lichnovský et al., 2010, s. 328).

„Exekuční titul musí splňovat požadavky určitosti osob a stanovených povinností (tzv. materiální vykonatelnost), a navíc musí být formálně vykonatelný. Materiální vykonatelnost je zajištěna přesným naplněním požadavků zákona na formulaci rozhodnutí (viz § 102 DR) a formální vykonatelnost je stanovena v § 103 odst. 2“ (Lichnovský et al., 2010, s. 328).

Pro pohledávky, které vznikly při výkonu správních činností, tedy odpadá proces uplatňování pohledávky u příslušného soudu, neboť již samotné rozhodnutí, které vydá správní orgán, za předpokladu že toto rozhodnutí je pravomocné a vykonatelné, je exekučním titulem. Typickým exekučním titulem na úrovni ÚSC bude tedy platební výměr a rozhodnutí, které spadá do oblasti dělené správy.

5.4.1 Daňová exekuce

Exekuční řízení je zahájeno vydáním exekučního příkazu. Exekuční příkaz musí splňovat jak formální náležitosti (tj. označení správce daně, dlužníka, poddlužníka, poučení o odvolání, podpis úřední osoby, datum podpisu), tak obecné náležitosti (tj. způsob provedení daňové exekuce, informaci o výši nedoplatku s příslušenstvím, odkaz na výši exekučních nákladů) (Lichnovský et al., 2010, s. 343).

V rámci zásady přiměřenosti musí pracovník ÚSC, který je v pozici správce daně, u daňové exekuce zvolit pro vymáhání nedoplatku nejen přiměřený prostředek, ale i co nejmírnější způsob. Z toho důvodu posuzuje majetkové poměry dlužníka, výsledný efekt daňové exekuce, tzn. porovnává výtěžek daňového nedoplatku a náklady, které vzniknou vymáháním daného nedoplatku. Pak zvolí exekuční prostředek tak, aby byl účinný a dosáhl vyřízení pohledávky.

„Při volbě exekučního prostředku je správce daně povinen volit jen takové prostředky, které daňové subjekty nejméně zatěžují a umožňují přitom ještě stále dosáhnout cíle řízení“ (Vondráková, 2006 s. 633).

ÚSC v první řadě provádí daňovou exekuci buď srážkou ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, příkázáním jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv a prodejem movitých věcí. Pokud výše uvedenými způsoby nelze daňovou exekuci provést, pak teprve může správce daně uskutečnit daňovou exekuci prodejem nemovitosti (Lichnovský et al., 2010, s. 345).

ÚSC ze své pozice „správce daně“ má právo požadovat informace od orgánů veřejné moci a od osob, které jsou taxativně vymezeny v daňovém řádu, a to konkrétně v ustanovení § 57. Dle citovaného ustanovení mají povinnost orgány veřejné správy ÚSC, poskytnout požadované údaje na základě vyžádání. Těmito orgány jsou např. zdravotní pojišťovny, banky a poskytovatelé platebních služeb (Česko, 2009, § 57).

Dále si specifikujme podstatu nejčastějších způsobů daňové exekuce.

5.4.2 Příkázání pohledávky na peněžní prostředky z účtu

Účtem se rozumí běžný účet v korunách, vkladový účet, devizový účet. Peněžní prostředky na vkladní knížce nejsou svou podstatou účtem, neboť vkladní knížka je věc a vklady na vkladních knížkách se vymáhají prodejem věcí movitých (Kobík, 2009, s. 725).

Exekuční příkaz vystavený příkázáním pohledávky na peněžní prostředky z účtu je doručován nejprve peněžnímu ústavu a následně dlužníkovi (Česko, 1963, § 304).

Dlužník v okamžiku vydání exekučního příkazu nemá právo disponovat s majetkem na uvedeném účtu a to až do výše vymáhaného nedoplatku. Proto je tento postup zvolen tak, aby dlužník před tím, než daný peněžní ústav „zablokuje“ peněžní prostředky uvedeného účtu, tyto předčasně nevybral.

Dle ustanovení § 307 občanského soudního řádu peněžní ústav sráží z účtu dlužníka po dobu šesti měsíců ode dne, kdy mu byl doručen exekuční příkaz, finanční prostředky. Po uplynutí této lhůty zašle správci daně sraženou finanční hotovost a exekuční příkaz zaniká. Pokud na účtu nebyly prostředky, po stanovenou dobu šesti měsíců, již dále účet nesleduje.

5.4.3 Srážky ze mzdy

Srážku ze mzdy provádí ten, kdo daňovému dlužníkovi vyplácí mzdu, přičemž musí respektovat nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), v platném znění.

5.4.4 Prodej věcí movitých

Při prodeji movitých věcí provedou správci daně prohlídku místností povinného, skříní a jiných schránek, provedou soupis movitých věcí, zajistí a provedou odhad movitých věcí, následně provedou prodej sepsaných movitých věcí a složí výtěžek z prodaných věcí na účet správce daně. Při výkonu daňové exekuce prodejem věcí movitých musí mít vykonavatel u sebe exekuční příkaz na prodej movitých věcí a pověření správce daně. Občanský soudní řád definuje, které věci jsou nezbytně potřebné k uspokojování hmotných potřeb nebo k plnění pracovních úkolů a tyto jsou z výkonu rozhodnutí vyloučeny. Jedná se zejména o běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsten a jiné předměty podobné povahy, zdravotnické potřeby a věci, které povinný potřebuje ke své nemoci, nebo tělesné vadě, hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního předpisu (Česko, 1963, § 322).

Po skončení úkonu musí být sepsán protokol, nejlépe ještě na místě úkonu, aby jej mohli podepsat přítomní účastníci, jejich zástupci a osoby přibrané k úkonu jako např. správce ubytovny, zámečnick, majitel bytu (Gossová, 2002, s. 164).

Při následném prodeji movitých věcí formou dražby „*vyvolávací cena (nejnižší podání) dražených movitých věcí je 1/3 ceny odhadní nebo úředně stanovené. Výše ceny vydražení není omezena. Není však možné snižovat cenu, tzn. provádět dražbu tzv. holandským způsobem*“ (Vondráková, 2006, s. 658).

5.4.5 Nařízení exekuce dle exekučního řádu

Při vymáhání pohledávek, které vznikly ze správních činností, exekucí dle exekučního řádu postupuje ÚSC stejně jako u občanskoprávních pohledávek, viz. kapitola 5.2.2.

5.5 Další způsoby vymáhání pohledávek

Níže uvedené způsoby vymáhání pohledávek platí jak pro občanskoprávní pohledávky, tak pro pohledávky vzniklé ze správních činností.

ÚSC může přihlásit nedoplatek do veřejné dražby nebo do insolvenčního řízení. Jde sice spíše o konstatování stavu, neboť nedoplatek je realizován přihlášením pohledávky. Řízení je vždy vyvolané jiným věřitelem než ÚSC, který pouze svoji pohledávku přihlásí a nezkoumá, zda jiný způsob vymáhání by byl pro dlužníka z hlediska nákladů příznivější (Lichnovský et al., 2010, s. 325).

Také otázka uspokojení takto přihlášené pohledávky je zanedbatelná. U veřejné dražby jsou prvně uspokojovány náklady exekutora, pak oprávněného a ne vždy rozvrhovaná částka dostačuje na uspokojení dalších, přihlášených pohledávek.

U rámci insolvenčního řízení jsou především uspokojovány občanskoprávní pohledávky a místní poplatky. Pokuty jsou dle § 170 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění, z řízení vyloučeny.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU

Město Uherské Hradiště je obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem. K 1. lednu 2012 bylo k trvalému pobytu v Uherském Hradišti přihlášeno 25 454 obyvatel.

Město je spravováno 27 členným zastupitelstvem, přičemž výkonným orgánem obce je rada, která má 9 členů. Rada a zastupitelstvo města, jsou orgány města, které vykonávají úkoly v samostatné a přenesené působnosti. Tyto úkoly jim byly svěřeny zákonem o obcích. Zastupitelstvo města je 27 členné a jeho pravomoci jsou stanoveny §§ 84 a 85 zákona o obcích. Jednou z pravomocí zastupitelstva je oprávnění vydávat Obecně závazné vyhlášky. Obecně závaznou vyhláškou je nejen upravován pořádek v obci, ale především je obecně závaznou vyhláškou zaváděn místní poplatek, jeho výše (sazba), vznik a zánik poplatkové povinnosti, splatnost poplatku, osvobození od poplatku. Místní poplatek je příjmem obce a tedy jako takový se může stát pohledávkou. Samotný výkon správy místních poplatků je již prováděn v režimu přenesené působnosti. Výkonem správy místního poplatku je myšleno vyměření poplatku, jeho vyúčtování, vybrání a také jeho vymáhání. Tyto činnosti jsou zákonem svěřeny městskému úřadu.

Městský úřad vykonává přenesenou působnost, s výjimkou věcí, které jsou zvláštním zákonem svěřeny zastupitelstvu, radě nebo zvláštnímu orgánu obce. Za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti je odpovědný tajemník úřadu, který také plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Z pohledu organizačního členění je Městský úřad Uherské Hradiště rozdělen na 15 odborů a jeden útvar, které plní činnosti stanovené organizačním řádem. Do Městského úřadu Uherské Hradiště je v současné době zařazeno 210 pracovníků, včetně technických pracovníků a zaměstnanci města, kteří jsou zařazeni do městské policie.

6.1 Struktura příjmové části rozpočtu

Jedním ze základních ekonomických předpokladů existence ÚSC je právo získávat vlastní finanční prostředky, které plynou do rozpočtů a právo ÚSC s těmito prostředky hospodařit. Nejvýznamnějšími položkami příjmů města Uherské Hradiště jsou přijaté dotace a daňové příjmy.

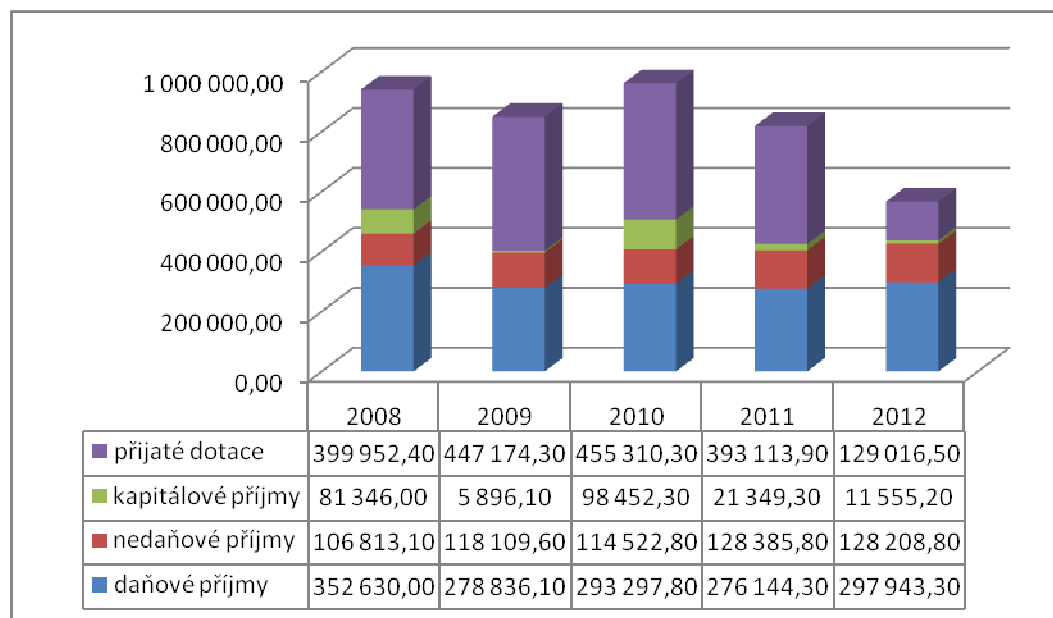
Daňové příjmy tvoří např. daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň z nemovitostí, správní poplatky a místní poplatky. Daňové příjmy města Uherské Hradiště jsou kolísavé. Nejvýraznější změna je patrná v roce 2008, kdy došlo ke změně rozpočtového určení daní, proto byl objem těchto příjmů vyšší.

Nedaňové příjmy tvoří např. pronájmy (např. pozemků, bytů, nebytových prostor), splátky půjček od obyvatelstva. Nedaňové příjmy mají vyrovnaný charakter za celé sledované období.

U kapitálových příjmů, které jsou především z prodeje majetku (pozemků, hmotný i nehmotný dlouhodobý majetek, prodej akcií), je zaznamenán mírně kolísavý charakter, na který má vliv odprodej majetku města (bytových jednotek v r. 2008) a odprodej majetkového podílu města Uherské Hradiště ve společnosti HRATES a.s..

Příjmy z dotací tvoří přijaté investiční a neinvestiční transfery ze státních fondů, státního rozpočtu, rozpočtů krajů, regionálních rad soudržnosti. Přesto, že příjmy z dotací jsou nejvýznamnější příjmovou položkou, v posledním sledovaném roce došlo k jejich výraznému poklesu.

Vývoj příjmové části rozpočtu města Uherské Hradiště ukazuje následující graf:

Obrázek 1: Vývoj příjmů v letech 2008 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že pohledávky, které vznikly z ekonomických činností města a přenesených činností města, resp. městského úřadu, tvoří významnou část příjmové části rozpočtu města, nicméně jsou jako takové příjmem města a to by mělo s nimi nakládat nejen dle zákona, ale také z pozice „dobrého hospodáře“. Město by tedy mělo sledovat, zda jsou jeho pohledávky v termínu pro zaplacení uhrazeny a v případě, že zaplacené nejsou, mělo by učinit veškerá opatření k jejich zaplacení, resp. k jejich vymožení.

6.2 Struktura pohledávek města Uherské Hradiště

Pohledávky z rozpočtových příjmů města Uherské Hradiště jsou v účetní evidenci vedeny dle svého původu (odběratelé, pohledávky z hlavní činnosti, za územními rozpočty, za státním rozpočtem, ostatní krátkodobé pohledávky, návratné finanční výpomoci, ostatní dlouhodobé pohledávky).

Z hlediska správy pohledávek se podrobněji zaměřím na pohledávky vzniklé z občanskoprávních vztahů a pohledávky vzniklé ze správních činností. V tomto rozlišení jsou také vedeny v účetních výkazech, kdy pohledávky z občanskoprávních vztahů jsou evidovány pod SYU 311 (odběratelé) a pohledávky ze správních činností jsou evidovány pod SYU 315 (jiné pohledávky z hlavní činnosti).

Vývoj objemu pohledávek ve výše uvedeném členění nám zobrazuje níže uvedená tabulka:

Tabulka 1: Pohledávky za rozpočtovými příjmy

	2008	2009	2010	2011	2012
SYU 311	6 014 425	8 628 735	9 997 768	12 728 218	12 702 759
SYU 315	7 475 609	8 469 722	10 724 277	12 234 478	14 188 495

Zdroj: Inventurní soupis pohledávek k 31.12.

Při porovnání pohledávek v letech 2008 až 2012 je vidět, že objem pohledávek se každoročně zvyšuje. Tento stav je způsoben především tím, že nezaplacené pohledávky z předešlých let se navyšují o částku pohledávek následujícího roku. Další důvod nárůstu pohledávek je dán také ekonomickým prostředím, neboť v roce 2010 zasáhla ekonomiku celosvětová krize, spojená s vysokou mírou nezaměstnanosti, zadlužením domácností a tím i špatnou platební morálkou. S tím souvisí i nárůst nucených dražeb, platební neschopnost

obyvatel a řešení finanční situace pomocí vyhlášení „osobního bankrotu“. V případě, že fyzická osoba vyhlásí „osobní bankrot“ jsou pohledávky uspokojeny jen v poměrné výši. Pohledávky vzniklé ze správních činností nejsou dle insolvenčního zákona uspokojovány vůbec, neboť tyto pohledávky jsou posuzovány jako mimosmluvní sankce a jako takové jsou vyloučeny z uspokojení. Přesto musí být každá pohledávka do insolvenčního řízení přihlášena. Na základě rozhodnutí insolvenčního správce, při přezkumném řízení, je taková pohledávka vyloučena z uspokojení. Pro město je toto vyloučení důvodem k tomu, takovou pohledávku odepsat z účetní evidence. Odpisem těchto pohledávek jsou zrealněny rozpočtové příjmy. Tyto pohledávky jsou nadále evidovány na podrozvahových účtech. Podrozvahové účty slouží jako pomocná evidence a kdykoliv v budoucnu, a to do doby než je pohledávka promlčena, mohou být z této evidence vyvedeny. V případě oddlužení je taková evidence opodstatněná, protože aby dlužníkovi mohla být část jeho pohledávek „odpuštěna“ musí splňovat podmínky stanovení insolvenčním zákonem, např. nesmí mu vzniknout žádný další dluh, musí řádně platit určené splátky (kterými umořuje své dluhy až do určené výše), předkládat výpisy svých příjmů insolventnímu správci. V případě, že tyto podmínky neplní, je „osobní bankrot“ zrušen a pohledávka, která sice v rámci jeho oddlužení nebyla uspokojována, může být znovu vymáhána.

7 REŽIM NAKLÁDÁNÍ S POHLEDÁVKAMI VYBRANÉHO ÚSC

Město Uherské Hradiště spravuje a vymáhá všechny své pohledávky mimo pohledávky bytového a nebytového hospodářství. Pohledávky, které vznikly z nezaplacených nájmu bytového a nebytového hospodářství, spravuje na základě mandátní smlouvy R.K.Servis s.r.o. Součástí mandátní smlouvy je také evidence, správa a vymáhání pohledávek. Proto společnost tyto pohledávky vymáhá sama, resp. prostřednictvím advokátní kanceláře, kdy veškeré podklady jsou předány této kanceláři a ta činí další kroky a opatření k vymožení nezaplacených pohledávek. Společnost pouze město Uherské Hradiště informuje o stavu pohledávek. Ve své práci se dále výše uvedenými pohledávkami nebudu zabývat, neboť jejich správa a vymáhání neprobíhá v rámci činností města Uherské Hradiště.

Město Uherské Hradiště vydalo pro oblast pohledávek (vyjma pohledávek ve správě R.K.Servisu) interní předpis, kterým upravuje postupy pro evidenci, správu a vymáhání pohledávek a to z pohledu jednotlivých odborů.

Směrnice v první řadě určuje správce pohledávky. Vzhledem k tomu, že v prostředí města, nejsou pouze pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů, ale také z činností správních orgánů (pokuty, místní poplatky), jsou směrnicí rozlišeny postupy podle toho, zda se jedná o občanskoprávní pohledávky nebo o pohledávky vzniklé ze správních činností.

Základním předpokladem pro vymáhání pohledávek vzniklých ze správních činností je existence nároku na pohledávku. Nárok na pohledávku představuje vykonatelné rozhodnutí, příkaz, platební výměr. Vykonatelnost znamená, že rozhodnutí, příkaz, platební výměr je v právní moci, tudíž nelze proti němu uplatnit řádné opravné prostředky a zároveň uběhla lhůta pro zaplacení sankce, kterou ukládá – takové rozhodnutí má označení exekuční titul. U těchto pohledávek má město postavení správce daně. Postavení úřadu jako správce daně vyplývá z ust. § 2 a § 16 daňového řádu. Podle citovaných ustanovení je správcem daně nejen orgán, který vybírá daň do rozpočtů ÚSC (tedy místní poplatky), ale i ten orgán veřejné moci, který svou činností uloží peněžní plnění (tedy pokuty), které jsou příjmem rozpočtu ÚSC. Město je tedy oprávněno požadovat, dle § 57 daňového řádu, u bankovních institucí, zdravotních pojišťoven informace o majetkových poměrech dlužníka. Může vyžadovat informace u peněžních ústavů o tom, zda dlužník vlastní účet, jaký je jeho současný stav, jaké jsou jeho měsíční obraty, může požadovat informace o plátcích zdravotního pojištění, neboť zaměstnavatel odvádí za zaměstnance pojistné na zdravotní pojištění a tím je znám i zaměstnavatel dlužníka. V případě, že nejsou zjištěny žádné účty, či za-

městnavatel, přistoupí město k vymáhání pohledávky prostřednictvím soudního exekutora (exekutorského úřadu).

U pohledávek vzniklých z dodavatelsko-odběratelských vztahů je předpokladem pro vymáhání pohledávky nájemní smlouva či faktura, u které nebyl dodržen termín splatnosti. Tyto pohledávky jsou vždy vymáhány prostřednictvím soudního exekutora, přičemž nejdříve musí být právo na pohledávku přiznáno rozhodnutím příslušného okresního soudu – platební rozkaz, žaloba, které jsou po uplynutí lhůty stanovené pro zaplacení exekučním titulem.

7.1 Správce pohledávky

Pro správné nakládání s pohledávkami, je především nutné určit správce pohledávky, který bude zodpovídat za včasné předání pohledávky k jejímu vymáhání. Správcem pohledávky je osoba (případně věcně odpovědný odbor), která je povinna pohledávku zaevidovat do ekonomického informačního systému v okamžiku vzniku pohledávky. Správce pohledávky pak je povinen jedenkrát za měsíc (vždy na konci měsíce) zkontrolovat, zda pohledávka byla v termínu pro zaplacení uhrazena. V případě, že zaplacená nebyla, pošle dlužníkovi písemnou upomínku. Upomínka je formální dopis, kterým je dlužník upozorněn na existenci dluhu, je vyzván k jeho zaplacení (jsou zde uvedeny identifikační údaje pro platbu) a je mu stanovena náhradní lhůta pro zaplacení. Také je v dopise upozornění, jak bude dále s pohledávkou nakládáno, v případě, že dlužník nesplní svůj závazek. Správce pohledávky na konci následujícího měsíce (po odeslání upomínky) zkontroluje, zda byla dlužníkem úhrada pohledávky v náhradní lhůtě provedena.

V případě, že pohledávka ani po upozornění nebyla zaplacená, předá správce pohledávky pohledávku k vlastnímu vymáhání právnímu odboru Městského úřadu. Pohledávka je právnímu odboru předána výkazem nedoplatků (operativní výkaz z ekonomického systému) s doklady, které jsou potřebné pro následné vymáhání pohledávek. Potřebnými doklady jsou například vykonatelné rozhodnutí, vykonatelný příkaz, vykonatelný platební výměr, nájemní smlouva nebo faktura.

7.2 Právní odbor

Právní odbor zajišťuje agendu vymáhání pohledávek pro všechny odbory úřadu i pro Městskou policii.

Z hlediska postupu při vymáhání pohledávek právní odbor rozlišuje občanskoprávní pohledávky a pohledávky vzniklé ze správních činností. Toto rozlišení je důležité z důvodu rozdílných pravomocí při vymáhání pohledávek. Jak již bylo výše popsáno, v případech pohledávek, které vznikly ze správních činností má město, resp. městský úřad postavení správce daně, u ostatních pohledávek pozici správce daně nemá.

U pohledávek, které vznikly ze správních činností, nejdříve právní odbor, v rámci zjišťovacího řízení zjistí majetkové poměry dlužníka, tj. zaměstnavatele, bankovní účty a jejich stav. V případě, že zjistí zaměstnavatele či bankovní účty nařídí daňovou exekuci, tedy vystaví exekuční příkaz buď na srážky z příjmů a jiných příjmů anebo exekuční příkaz na přikázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.

Pokud je „zjišťovací řízení“ neúspěšné, nebo jde o pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů, zašle dlužníkovi upomínku. Upomínka je formou dopisu, ve kterém dlužníka upozorní na nedoplatky, vyzve dlužníka k zaplacení a stanoví mu náhradní lhůtu pro zaplacení. Také dlužníka upozorní na další postup při vymáhání pohledávky v případě, že nesplní svůj závazek. Konkrétně dlužníka upozorní na to, že v případě neuhrazení pohledávky ve stanoveném náhradním termínu, bude tato pohledávka vymáhána prostřednictvím exekutora.

U pohledávek ze správních činností, v případě že dlužník na upomínku nereaguje, podá právní odbor přímo návrh na nařízení exekuce exekutorovi, neboť součástí předání pohledávky je i vykonatelný exekuční titul.

U pohledávek z dodavatelsko-odběratelských vztahů nejdříve dlužníka upozorní upomínkou na jeho závazek, vyzve dlužníka k zaplacení a stanoví náhradní lhůtu pro zaplacení. Zároveň s upomínkou vyčíslí předběžné úroky z prodlení, které jsou buď smluvně ujednány, nebo vyčíslí úroky z prodlení dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., v platném znění. Nakonec dlužníka informuje o dalším postupu v případě nezaplacení jeho závazku.

Pokud dlužník i přes upomínku svůj dluh nezaplatí, je právním odborem podána žaloba na přiznání práva ve věci k příslušnému okresnímu soudu (tj. právní odbor podá návrh na vydání platebního rozkazu). Po potvrzení práva (tj. po vydání platebního rozkazu, který se

stane pravomocným) a uplynutí lhůty pro plnění, právní odbor podá návrh na nařízení exekuce.

Tím jsou pohledávky z hlediska vymáhání zajištěny.

Dále právní odbor sleduje, zda na nemovitý majetek dlužníka nebyla vydána exekuce některým z exekutorských úřadů k uspokojení jiného dluhu, resp. zda nebyla vydána dražební vyhláška s termínem dražby nemovitosti. Při dražbě nemovitosti mohou do řízení přistoupit další věřitelé dlužníka a přihlásit svoji pohledávku. Jedinou podmínkou pro přihlášení pohledávky je vykonatelnost pohledávky. Proto mohou být přihlášeny i pohledávky, které jsou již v exekučním řízení u exekutora nebo v daňové exekuci. Právní odbor také sleduje, zda u dlužníka není zahájeno insolvenční řízení. Pokud je v rámci insolvenčního řízení dlužníkovi povoleno oddlužení, nebo je na dlužníka vyhlášen konkurz, musí město, aby jeho pohledávka byla aspoň částečně uspokojena, tuto pohledávku přihlásit k příslušnému krajskému soudu. V případě, že by město svoji pohledávku nepřihlásilo, zanikl by městu nárok na tuto pohledávku a tím i nárok na částečné uspokojení. Jak jsem již výše uvedla, pokuty uložené správním orgánem jsou vždy z přezkumného řízení k pohledávkám vyraženy jako mimosmluvní sankce, nicméně pro následný odpis z účetní evidence, je důležité mít rozhodnutí insolvenčního správce o vyloučení pohledávky z uspokojení. Toto rozhodnutí totiž prokazuje, že pro vymožení pohledávky byly využity všechny možnosti, které mohly vést k jejímu zaplacení.

Protože právní odbor vymáhá pohledávky pro všechny odbory úřadu i pro Městskou policii, má v rámci ekonomického systému města přehled o všech pohledávkách, které jsou evidovány. Z toho mu tedy plynou další činnosti, které vykonává. Na žádost dlužníka a po vyjádření věcně příslušného odboru sepíše s dlužníkem dohodu o zaplacení nedoplatku ve splátkách (dle § 51 a § 558 občanského zákoníku u pohledávek z dodavatelsko-odběratelských vztahů) nebo vydá rozhodnutí o posečkání se zaplacením, se stanovením plnění formou splátek (dle § 156 daňového řádu u pohledávek ze správních činností). Dále pak na žádost dlužníka a po vyjádření věcně příslušného odboru vyřizuje žádosti o promítnutí pohledávek. Tyto činnosti vykonává právní odbor z toho důvodu, že je v jeho možnostech zjistit, zda dlužník nemá nějaké další závazky vůči městu, jejichž splněním by mohl podmínit vyřízení dlužnických žádostí.

Poslední činnost, kterou zajišťuje právní odbor je předkládání návrhů na odpis pohledávek za všechny odbory příslušným orgánům města. Jednotlivé odbory, v předem stanovených

termínech předají právnímu odboru seznam pohledávek, které navrhnou na odpis. Právní odbor pro odpis pohledávek opět zohledňuje, zda se jedná o pohledávky ze správních činností, nebo o pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů.

Pohledávky, které vznikly z výkonu přenesené působnosti (tedy pokuty uložené správním orgánem za porušení povinností které ukládá zákon) dle svého uvážení odepisuje sám správce pohledávky. Odpis je procesně upraven v daňovém řádu, podle kterého se odepisují pohledávky, které byly bezvýsledně vymáhány, nebo by jejich vymáhání bylo neehospodárné. Zásadami daňového řádu jsou neveřejnost a mlčenlivost a z tohoto důvodu nelze příslušným orgánům města (rada města, zastupitelstvo města) podávat k posouzení nebo k rozhodnutí spisový materiál jednotlivých daňových dlužníků. O odpisu těchto pohledávek jsou příslušné orgány pouze informovány a to tak, že jim dána na vědomí částka, která se odepisuje, počet kusů odepisovaných pohledávek a jaký typ pohledávek byl odepisován (pokuty odboru dopravy, pokuty odboru správních agend, atd.). Podle daňového řádu podáním těchto informací není porušena zásada mlčenlivosti a ani neveřejnosti. Tyto pohledávky jsou dále evidovány na podrozvahových účtech a to až do doby promlčení.

Pokud byla podána žádost o prominutí pohledávky z výkonu přenesené působnosti, je tato žádost posuzována jako žádost posečkání s úhradou, neboť pohledávky, které vznikly ze správních činností nelze promíjet.

O odpisu pohledávek vzniklých z dodavatelsko-odběratelských vztahů, které byly bezvýsledně vymáhány, nebo by výtěžek z vymožené částky nedosahoval náklady spojené s vymáháním, rozhodují příslušné orgány města. Zákon o obcích stanovuje hodnotový limit pohledávek, do kterého může o odpisu rozhodnout rada města a od kterého rozhoduje o odpisu zastupitelstvo města. Právní odbor předkládá návrh na odpis pohledávek dvakrát ročně, přičemž nerozlišuje výši pohledávek. Proto jsou pohledávky nejdříve postoupeny k posouzení radě města a následně zastupitelstvu města. Součástí návrhu je i důvodová zpráva, ve které jsou popsány rozhodné skutečnosti, pro které nelze pohledávky dále vymáhat. Dále pak jsou předloženy i veškeré podklady, které s danou pohledávkou souvisí. Tím, že jsou pohledávky navržené na odpis předkládány prostřednictvím právního odboru, jsou eliminovány případné nedostatky v rámci schvalovacích kompetencí a pro následný audit hospodaření je evidován ucelený přehled odepisovaných pohledávek, důvodů k odepisování, termínů schválení.

8 POHLEDÁVKY VZNIKLÉ ZE SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ

Pohledávky vzniklé ze správních činností z pohledu města Uherské Hradiště tvoří především místní poplatky a sankce uložené ve správním řízení.

Město Uherské Hradiště v současné době vybírá místní poplatek za užívání veřejného prostranství, místní poplatek za komunální odpad, místní poplatek ze psů a místní poplatek z ubytovací kapacity. S účinností od 8. února 2012 zastupitelstvo města zrušilo výběr místního poplatku za provozovaný hrací přístroj.

Sankce za porušení zákona ukládá odbor dopravy (dopravní delikty), odbor správních agend (delikty za narušení občanského soužití), živnostenský odbor, odbor životního prostředí, odbor architektury, plánování a rozvoje, stavební odbor, právní odbor a Městská policie.

Tabulka 2: Pohledávky ze správních činností k 31.12.

Druh pohledávky	2008	2009	2010	2011	2012
poplatek za odpad	1 825 538	1 998 527	222 875	2 681 936	3 137 646
poplatek ze psa	18 005	26 817	23 284	33 583	35 064
poplatek z ub. kap.	0	0	0	48	352
poplatek za veř. pr.	0	0	1 694 024	1 694 024	1 694 024
celkem místní poplatky	1 843 543	2 025 344	1 940 183	4 409 591	4 867 086
pokuty doprava	4 249 250	4 897 243	4 875 717	5 948 273	7 093 171
pokuty OŽP	29 800	62 900	184 000	49 850	30 000
pokuty ŽÚ	342 720	342 720	345 620	330 384	461 612
pokuty PO	40 700	224 851	201 176	216 618	210 118
pokuty MP	574 650	653 775	716 098	863 286	1 104 941
pokuty OSA	299 750	286 714	300 214	296 531	329 548
pokuty SO	71 990	90 990	96 490	83 990	55 990
pokuty APR	0	19 000	18 000	0	0
celkem pokuty	5 608 860	6 578 194	6 737 316	7 788 934	9 285 382

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že pohledávky města se každoročně zvyšují. Výrazný nárůst je u pokut a to mezi roky 2011 a 2012. U místních poplatků byl výrazný nárůst v letech 2010 a 2011, který byl především dán vznikem hodnotově významné pohledávky za místní poplatky za užívání veřejného prostranství.

Jedním z důvodů, pro který se každoročně pohledávky zvyšují, je ten, že pohledávky z předešlých let se navyšují o pohledávky daného roku. Tento stav je zřejmý pokud se podíváme na pohledávky po lhůtě splatnosti nad 360 dnů. U pohledávek do 360 dnů po lhůtě splatnosti je větší předpoklad, že budou dlužníkem dobrovolně zaplacený.

Tabulka 3: Pohledávky ze správních činností nad 360 dnů po splatnosti k 31.12

Pohl. nad 360 dnů	2008	2009	2010	2011	2012
poplatek za odpad	1 113 137	1 167 576	1 116 662	1 317 814	1 651 780
poplatek ze psa	5 000	7 467	6 517	14 400	18 356
poplatek z ub. kap.	0	0	0	0	48
poplatek za veř. pr.	0	0	0	1 694 024	1 694 024
celkem místní poplatky	1 118 137	1 175 043	1 123 179	3 026 238	3 364 208
pokuty doprava	2 068 450	2 341 273	2 699 957	3 245 143	4 232 793
pokuty OŽP	29 000	5 500	60 500	42 350	7 500
pokuty ŽÚ	265 020	299 220	314 120	252 384	267 364
pokuty PO	0	28 800	186 876	176 018	197 318
pokuty MP	318 750	414 935	490 857	551 715	696 703
pokuty OSA	188 450	223 214	208 564	238 131	231 948
pokuty SO	11 000	17 000	33 000	28 000	41 000
pokuty APR	0	0	7 000	0	0
celkem pokuty	2 880 670	3 329 943	4 000 874	4 533 742	5 674 627

Zdroj: vlastní zpracování

Z pohledu pohledávek po lhůtě splatnosti nad 360 dnů se nejvíce nárůst pohledávek města až tak dramatický. Navíc veškeré pohledávky se splatností nad 360 dnů jsou „ošetřeny“, tzn. jsou vymáhány exekutorem, nebo jsou vymáhány daňovou exekucí. Také jsou zde zahrnuté pohledávky, jejichž plnění bylo rozloženo do splátek, tedy dlužníci plní svůj závazek prostřednictvím splátkového kalendáře. Výše popsany stav můžeme uvést konkrétně na pohledávce OŽP, kdy na hodnotově významnou pohledávku bylo v r. 2010 vydáno právním odborem rozhodnutí o posečkání, se stanovením splátkového kalendáře. Splatnost poslední splátky byla v r. 2012, a proto byl v r. 2010, oproti předešlému roku, nárůst pohledávek o 55.000,-- Kč a naopak v r. 2011 je viditelný pokles objemu pohledávek. V roce 2012, kdy již byla pohledávka uhrazena, klesl objem nezaplacených pohledávek daného odboru na přijatelnou úroveň. Rozhodnutí o posečkání splátek, se stanovením splátkového kalendáře, je vydáváno především u pohledávek vzniklých ve správním řízení na úseku dopravy, neboť pokuty uložené odborem dopravy jsou objemově významné a pro dlužníky

není reálné ze svých příjmů jednorázově tyto pohledávky zaplatit. Tyto pokuty byly uloženy správním orgánem za porušení povinností dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a to nejčastěji za jízdu bezprostředně po požití alkoholických nápojů, nebo jiné návykové látky, nebo v době, kdy byl řidič ještě pod jejich vlivem nebo za řízení vozidla bez řidičského oprávnění. Výše pokuty za tyto přestupky se pohybují nejčastěji v rozmezí 7.000,-- Kč až 25.000,-- Kč.

8.1 Místní poplatky

Z celkového objemu pohledávek ze správních činností tvoří pohledávky za místní poplatky 34%. Je to dáno jednak výši jednotlivých poplatků, které jsou ve srovnání s pokutami uloženými ve správním řízení nízké, ale také tím, že např. poplatek za zábor veřejného prostranství je poplatník povinen zaplatit v den zahájení užívání veřejného prostranství a proto je eliminován vznik pohledávky po lhůtě splatnosti. Konkrétně u místního poplatku za zábor veřejného prostranství může vzniknout pohledávka v případě neohlášené povinnosti, kdy správní orgán takto neohlášený zábor vyměří dodatečně platebním výměrem.

Výše pohledávek za místní poplatek za odpad se každoročně zvyšuje. Tento jev není zcela jistě dán zvyšováním sazby poplatku, která je od roku 2005 ve stejné výši a to v částce 500,00 Kč/poplatník/rok. Růst pohledávek za místní poplatek za odpad je dán jednak tím, že pokud poplatník včas (tj. v termínu splatnosti) nezaplatí poplatek, ten je mu vyměřen platebním výměrem s navýšením. Navýšení základní sazby poplatku umožňuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, kdy včas nezaplacený poplatek může správce poplatku zvýšit až na trojnásobek sazby. Město Uherské Hradiště poplatek navyšuje o 100 %. Další důvod, pro který se pohledávky za odpad zvyšují, je dán tím, že pohledávky předchozích let se navyšují o pohledávky daného roku.

Pohledávky za místní poplatek ze psů nemají ve sledovaném období významný růst, nebo pokles.

Od r. 2010 je evidována pohledávka za užívání veřejného prostranství. Tato pohledávka není vymáhána ani exekutorem a ani daňovou exekucí, protože v současné době je u Krajského soudu ve Zlíně vedena žaloba na zrušení vyměřeného poplatku, přičemž výše uvedený soud poplatníkovi povolil odkladný účinek platebního výměru. Odkladným účinkem

platebního výměru poplatníkovi odložil termín splatnosti a poplatek, i když je vykonatelný, nelze jako takový vymáhat.

8.2 Pokuty uložené ve správním řízení

Podstatnou část pohledávek ze správních činností tvoří pokuty uložené ve správním řízení. Výrazný podíl mají pokuty uložené odborem dopravy. Z podstaty věci je to zcela logické, neboť sankce, které ukládá odbor dopravy, se pohybují od částky 500,00 Kč až do výše 50.000,00 Kč.

Další významný objem pohledávek tvoří pokuty uložené Městskou policií za přestupky, které jsou uloženy ve zkráceném řízení a to bloky na místě nezaplacenými. Pokuty jsou ukládány především za porušení povinností na úseku dopravy, občanského soužití nebo za porušení obecně závazné vyhlášky města.

U pokut odboru dopravy a u blokových pokut není rozlišováno, zda přestupce (ten, kterému je sankce ukládána) je občanem České republiky. Pokuty jsou tedy ukládány i cizím státním příslušníkům. Následné vymáhání takto uložených pokut je velmi problematické. Sice platí směrnice Evropské unie č. 2010/24/EU, která sjednocuje postupy členských států při vymáhání pohledávek a do českého právního řádu je implementována zákonem 471/2011 Sb, který odstranil nevymahatelnost správních poplatků ÚSC, nicméně zákonem byla ponechána minimální výše pohledávky 1.500,00 EUR. Při kurzu ČNB k 31.03.2013, kdy 1 EUR = 25,735 CZK, lze vymáhat pohledávky od částky cca 39.000,00 Kč. Přitom v blokovém řízení lze uložit pokutu maximálně do výše 5.000,00 Kč. Proto pokuty uložené Městskou policií cizím státním příslušníkům jsou již od prvopočátku nevymahatelné. Ani odbor dopravy doposud neuložil pokutu cizímu státnímu příslušníkovi v požadované minimální výši. I když jsou cizinci právním odborem vyzváni k úhradě svého závazku, tito jsou si vědomi nevymahatelnosti jejich pohledávky a ve většině případů svůj závazek neuhradí, nebo je spíš nepatrné množství těch, kteří pokut zaplatí.

Ostatní pohledávky za pokuty nemají ve sledovaném období výraznější nárůst.

9 OBČANSKO-PRÁVNÍ POHLEDÁVKY

Na úrovni města jsou občanskoprávní pohledávky, především pohledávky, které vznikly z dodavatelských vztahů, nebo ze smluvních vztahů. Jde tedy především o nezaplacené faktury (např. služby za pult centrální ochrany), nezaplacené nájmy z pozemků, movitých či nemovitých věci. Tyto pronájmy má ve správě především odbor správy majetku města (SMM), ekonomický odbor, který vystavuje faktury a v menší míře odbor životního prostředí.

Tabulka 4: Pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů k 31.12.

pohledávky	2008	2009	2010	2011	2012
fakturace EKO	135 947	866 795	688 287	2 149 160	1 884 101
SMM ostatní	1 805 392	2 005 432	2 268 467	2 207 125	2 724 841
SMM pron. bytu	127 045	108 188	52 632	45 312	8 876
SMM pron. nem.			675 681	650 840	2 485 467
SMM pron. poz.	721 715	1 494 115	423 087	2 557 960	123 989
SMM pron. mov.věcí			100 000	0	0
OŽP nájemné	0	182 124	122 326	272 164	161 947
celkem pokuty	2 792 107	4 658 664	4 332 490	7 884 573	7 391 235

Zdroj: vlastní zpracování

Pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů ve sledovaném období, především v letech 2011 a 2012, zaznamenaly značný nárůst. Tento nárůst je dán především u vztahů z pronájmů pozemků a nemovitostí (nájmy z nebytových prostor). Ve výše uvedeném přehledu vidíme, že SMM má pohledávky za nájemné z bytového hospodářství. V úvodu jsem uvedla, že bytové hospodářství, a tím i pohledávky z této činnosti vzniklé, jsou na základě mandátní smlouvy ve správě společnosti R.K Servis s.r.o.. Nicméně pokud se podíváme na přehled pohledávek, vidíme, že jsou zde evidovány i pohledávky z pronájmů bytů. Jde o pohledávky bytů, které jsou součástí bytového fondu města a jedná se o tzv. sociální bydlení. Tuto formu zajištění bytových potřeb do roku 2010 smluvně zabezpečoval odbor sociálních služeb a zdravotnictví, a proto pohledávky nebyly ve správě společnosti R.K.Servis s.r.o.. V roce 2010 došlo k organizačním změnám v rámci města, kdy „sociální bydlení“ přešlo na úsek správy majetku města. Od tohoto roku správu, evidenci a vymáhání pohledávek z bytového hospodářství zajišťuje společnost R.K.Servis

s.r.o., proto pohledávky uvedené v přehledu jsou historické a nejsou navyšovány o další neuhrazené nájemné.

Tabulka 5: Pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů nad 360 dnů k 31.12

Pohl. nad 360 dnů	2008	2009	2010	2011	2012
fakturace EKO	0	2 750	21 380	21 380	21 380
SMM ostatní	1 513 800	1 613 800	2 084 667	2 007 800	2 358 541
SMM pron. bytu	121 303	46 689	48 330	9 636	8 876
SMM pron. nem.			575 026	368 541	454 774
SMM pron. poz.	183 180	321 767	8 395	12 129	22 038
SMM pron. mov.věcí			0	0	0
OŽP nájemné	0	0	0	0	0
celkem pokuty	1 818 283	1 985 006	2 737 798	2 419 486	2 867 622

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud se na pohledávky podíváme z úhlu lhůty po splatnosti, vidíme, že po lhůtě splatnosti nad 360 dnů, jsou všechny objemově podstatné pohledávky ve splatnosti. Proto lze předpokládat, že tyto pohledávky budou v termínu pro zaplacení uhrazeny a jako takové nebudou předmětem vymáhání a tudíž se v dalších letech nepromítnou jako pohledávka města (např. nájemné OŽP, fakturace EKO, SMM pronájem pozemků). Jedná se o pohledávky, které sice vznikají v předcházejícím roce, nicméně splatnost je až v roce následujícím.

U pohledávek SMM - ostatní, se objem těchto pohledávek mírně zvyšuje. Jde o pohledávky, které vznikly z titulu bezdůvodného obohacení a tyto pohledávky se v současné době navyšují pouze o úrok z prodlení.

Veškeré pohledávky se splatností nad 360 dnů jsou „ošetřeny“, tedy jsou exekučně vymáhány a to prostřednictvím exekutora.

10 VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK

Jak již bylo uvedeno, město Uherské Hradiště má pro nakládání pohledávek a jejich následné vymáhání vydán interní předpis, podle kterého jednotliví správci pohledávky tyto předávají k vymáhání.

Vymáhání veškerých pohledávek města mají na starosti dvě pracovnice města zařazené do právního odboru, přičemž jedna vede vymáhací řízení především pro pohledávky vzniklé z neuhrazených místních poplatků a druhá se zaměřuje na nezaplacené pokuty, uložené ve správním řízení a obě dvě vymáhají pohledávky vzniklé ze smluvních vztahů (občansko-právní pohledávky). Navíc, z důvodu hospodárnosti, jsou na právním odboru vymáhány i pohledávky společností, u kterých je město Uherské Hradiště zřizovatelem.

Právní odbor, v rámci své činnosti nakládání s pohledávkami, zjišťuje majetkové poměry dlužníka, vydává exekuční příkazy na přikázání pohledávky, či srážky ze mzdy, vyzývá dlužníky k úhradě svých závazků a v neposlední řadě podává návrh na vydání žaloby, přiznání věci a návrh na nařízení exekuce. Snaží se tedy všemi, zákonem dostupnými možnostmi, domoci se práva plnění pohledávek a zajistit zaplacení pohledávek.

Jako správce daně, může městský úřad (u pohledávek vzniklých ze správních činností) vymáhat pohledávky i prostřednictvím mobiliární exekuce, tedy provádět daňovou exekuci prodejem movitých věcí. Nicméně tento způsob vymáhání město neuplatňuje. K mobiliární exekuci (tj. zabavení movitých věcí a jejich následný prodej v dražbě) je třeba sestavit exekuční tým, který čítá nejméně 5 lidí (vedoucí, zapisovatel protokolu o soupisu zabavených věcí, osoba, která bude zaznamenávat průběh na kameru, ostraha, zámečnick, nezávislá osoba...), kteří budou vystupovat jako správci daně. Současně musí být k dispozici automobil, který slouží k odvozu zabavených věcí na určené místo (skladové prostory) a toto místo musí být zabezpečeno proti poškození zabavených věcí. Zabavené movité věci musí být nezávisle oceněny (znaleckým posudkem). Pro samotnou dražbu movitých věcí musí mít správce daně k tomuto účelu odpovídající místnosti. Při vlastní dražbě movitých věcí musí být přítomni minimálně 3 osoby správce daně a zajištěna ostraha. Správci daně tak vznikají další náklady, tj. mzdové náklady, náklady na pronájem vozidla na přepravu zabavených věcí, náklady za uložení zabavených věcí, náklady soudního znalce a náklady z vlastní realizace dražby movitých věcí. Celkem tyto náklady představují min. 4 – 5 tis. Kč. Dalším a ne nepodstatným důvodem proč město „mobiliární exekuce“ neprovádí, jsou i sousedské vazby, či neproveditelnost zabavení movitých věcí u dlužníků, kteří mají trvalý

pobyt mimo správní obvod Uherské Hradiště. Mobiliární exekuce jsou tedy pro město náročné nejen finančně, ale také z důvodu zvýšených nároků na počet zaměstnanců.

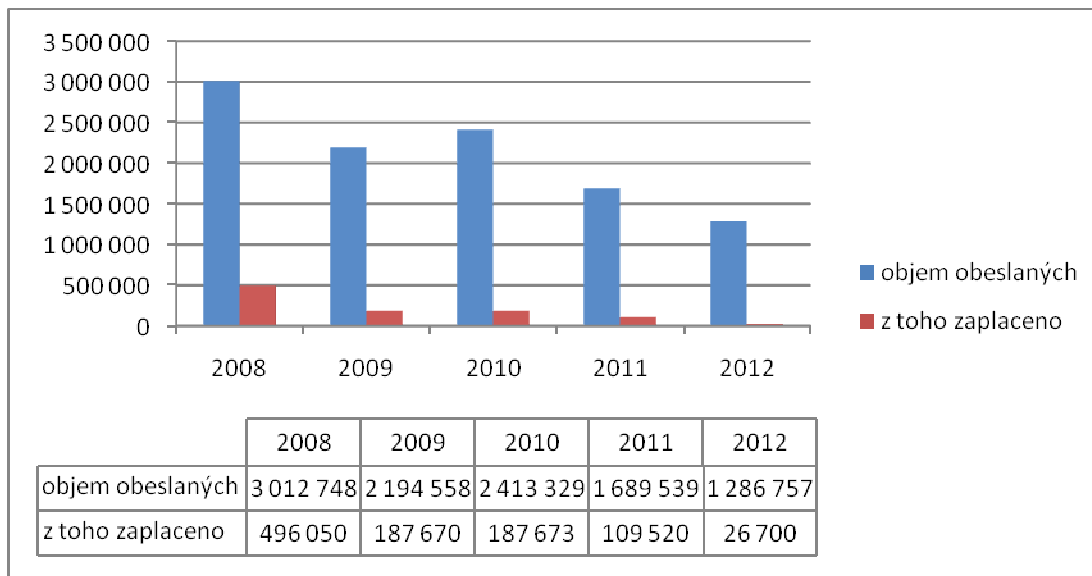
Do 1. ledna 2011 byl právní odbor povinen u pohledávek vzniklých ze správních činností, posílat dlužníkům předexekuční výzvu – výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. Tato výzva byla formou rozhodnutí a tedy musela být dlužníkovi doručena do vlastních rukou. Protože měla výzva formu rozhodnutí, mohl dlužník proti takové výzvě podat v zákonné lhůtě odvolání. Institut odvolání byl především využíván v případech pokut uložených odborem dopravy, kdy se dlužníci odvolávali proti prvoinstančnímu rozhodnutí, které bylo již v právní moci a vykonatelné a tudíž neměli jinou možnost opravného prostředku.

S účinností od 1. ledna 2011, kdy vstoupil v účinnost nový daňový řád, nemá město povinnost před zahájením daňové exekuce dlužníkovi posílat výzvu k zaplacení nedoplatku. Proto právní odbor u pohledávek ze správní činnosti v první fázi, zjišťuje majetkové poměry dlužníka. Prakticky to znamená, že z titulu správce daně má zákonné zmocnění dotázat se bankovních institucí, zda dlužník není majitelem bankovního účtu (běžný účet, účet ze stavebního spoření) či zdravotních pojišťoven na zaměstnavatele dlužníka (neboť zdravotním pojišťovně odvádí zaměstnavatel pojistné na zdravotní pojištění). Těmto institucím posílá výzvu k součinnosti, ve které je vyzve ke sdělení požadovaných údajů k uvedeným dlužníkům. Oslovené instituce následně právnímu odboru zašlou požadované údaje. Pokud dlužník je majitelem bankovního účtu, je přímo na nedoplatek vystaven exekuční příkaz na přikázání pohledávky u poskytovatele platebních služeb (dle ust. § 187 daňového řádu). Pokud je znám zaměstnavatel dlužníka, nebo dlužník pobírá důchod, je vystaven exekuční příkaz na srážku ze mzdy a jiných příjmů (dle ust. § 190 daňového řádu).

V případě, že je zjišťovací řízení neúspěšné, tzn. není zjištěn účet případně zaměstnavatel, právní odbor, v souladu s interním předpisem, zašle dlužníkovi vyrozumění o výši nedoplatků, ve kterém ho upozorní na nedoplatek, uvědomí ho, z jakého titulu nedoplatek vznikl, stanoví mu náhradní lhůtu pro zaplacení nedoplatku (včetně identifikačních symbolů pro platbu) a také ho informuje o dalším postupu vymáhání, v případě, že nesplní svůj závazek. Dalším postupem je myšleno předání pohledávky k vymáhání exekutorovi.

V níže uvedeném grafu můžeme přehledně vidět, jak dlužníci na upozornění, resp. výzvy k zaplacení reagují. V roce 2008 právní odbor obeslal 719 dlužníků, v roce 2009 obeslal 824 dlužníků, v roce 2010 obeslal 1009 dlužníků, v roce 2011 obeslal 450 dlužníků a

v roce 2012 obeslal 276 dlužníků. V uvedených počtech upozornění je zřetelně vidět, jak se promítla změna zákona do počtu obesílaných dlužníků.

Obrázek 2: Objem obeslaných dlužníků a z toho zaplacených pohledávek

Zdroj: vlastní zpracování

Z ekonomického pohledu upozorňovat dlužníka na jeho nedoplatky není efektivní, neboť na výzvu k zaplacení, ve srovnání s počtem obesílaných, reaguje jen nepatrný počet dlužníků. Při ceně 8 Kč za doporučený dopis byly náklady v roce 2010, kdy byl počet obesílaných dlužníků nejvyšší, cca 8.000,00 Kč, přičemž z objemu 2.413.329,00 Kč bylo dlužníky zaplaceno pouze 187.673,00 Kč.

Také z pohledu následného vymáhání zasílání výzev je neefektivní. Doba, než se přistoupí k samotnému vymáhání, je prodloužena o dobu, než se podaří dlužníkovi výzvu doručit (někteří dlužníci si vědomě písemnosti nevyzvedávají, nebo není známo místo jejich pobytu a výzva je doručována prostřednictvím veřejné vyhlášky) anebo o dobu než nadřízený orgán, tj. Krajský úřad Zlínského kraje, rozhodne o podaném odvolání.

10.1 Exekuční řízení

Jak již bylo výše uvedeno, pokud je znám účet dlužníka či jeho zaměstnavatel, je v případě pohledávek vzniklých ze správních činností, bez výzvy vydán přímo exekuční příkaz na

srážku ze mzdy, nebo z účtu u bankovního ústavu. Až v případě, že není možnost provést daňovou exekuci, je dlužník vyzván ke splnění svých povinností a následně je podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí exekutorovi.

U pohledávek vzniklých z dodavatelsko-odběratelských vztahů, po přiznání práva a po uplynutí lhůty pro zaplacení, je dlužník znovu upozorněn na svůj závazek. U těchto pohledávek nemá město postavení správce daně, to znamená, že ani nemá zákonné zmocnění zjišťovat majetkové poměry dlužníka. Proto, pokud dlužník svoji pohledávku neuhradí, právní odbor podá návrh na nařízení exekuce prostřednictvím exekutora.

Tabulka 6: Porovnání výnosnosti daňových a soudních exekucí

	2008	ks	2009	ks	2010	ks	2011	ks	2012	ks
Daňová exekuce	506 269	290	585 685	168	773 996	281	924 177	294	972 732	323
vymoženo	172 225		228 900		383 299		446 164		518 734	
soudní exekuce	1 603 163	484	1 445 587	310	879 744	216	1 246 114	239	1 443 972	216
vymoženo	791 050		476 052		107 569		295 180		430 563	

Zdroj: vlastní zpracování

V přehledu je zřetelně vidět, že město celkem rovnoměrně využívá k vymožení svých pohledávek daňovou exekuci a exekutora. Z toho můžeme usuzovat, že město se snaží nejdříve vymoci pohledávky daňovou exekucí a až následně využívá služeb exekutora. Město má zájem, aby dlužníci byli co nejméně zatěžováni dalším navýšením jejich závazků a to o exekuční náklady.

V letech 2008 a 2009 byly pohledávky úspěšněji vymáhány prostřednictvím exekutora a v následujících letech byly pohledávky úspěšněji vymáhány prostřednictvím daňové exekuce. To, že daňové exekuce jsou úspěšnější než exekutor, pravděpodobně souvisí s tím, že exekutorovi jsou předávány, ve většině případů, pohledávky, kde jsou dlužníci nemajetní a bez příjmů, které by šly postihnout exekucí. V nemálo případech se jedná o dlužníky, kteří jsou „chroničtí“ neplatiči, tedy ti kterým jsou opakovaně ukládány pokuty za porušení povinností a nelze nijak ovlivnit natož ošetřit jejich ukládání, resp. zaplacení (tak, jak je to možné u pohledávek z dodavatelsko-odběratelských vztahů).

Náklady města na vymáhání pohledávek jsou pouze ve výši mzdy zaměstnankyň, jejichž pracovní náplní je vymáhání pohledávek a ve výši poštovního za odeslání upomínky, či exekuční příkaz. Náklady na odměnu exekutora nemá město žádné a to z toho důvodu, že město má s exekutorským úřadem exkluzivní smlouvu.

11 NÁVRH OPATŘENÍ NA EFEKTIVNĚJŠÍ VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK

Město Uherské Hradiště vydalo pro oblast pohledávek interní přepis, kterým upravuje postupy jednotlivých správců pohledávky od okamžiku vzniku pohledávky až do okamžiku vymáhání pohledávky. Interní přehled jednoznačně určuje vznik pohledávky, dobu od které se pohledávka stává pohledávkou po splatnosti. Konkrétně určuje termín, kdy je prováděna kontrola zaplacení pohledávky, stanovuje kdy je dlužníkovi poslána písemná upomínka, jakou formu má mít upomínka, co upomínka obsahuje. V předpisu je také uvedeno, kdo za tyto činnosti odpovídá: „správce pohledávky (případně věcně odpovědný odbor)“. Tady spatřuji nedostatek, protože není přesně určena osoba správce pohledávky. U odborů, které v rámci své činnosti vybírají místní poplatky (např. místní poplatek za komunální odpad, poplatek ze psů, místní poplatek za zábor veřejného prostranství) je zřejmé, že správcem poplatku-pohledávky je daný pracovník, který má agendu místních poplatků ve své pracovní činnosti. U odborů, které ukládají sankce ve správním řízení, kdy jednotlivá rozhodnutí, kterými jsou ukládána peněžitá plnění (tedy pohledávky), vydává více pracovníků, není jednoznačně určen správce pohledávky. Je jím konkrétní pracovník, nebo odbor? Kdo bude postižen za nepředání pohledávky k vymáhání a v konečném důsledku za její promlčení? Tady je zřejmý nedostatek ve stanovení odpovědnosti. Proto by měl být jednoznačně určen správce pohledávky a správce pohledávky by měl mít tuto činnost ve své pracovní náplni.

Jako další nedostatek se mi jeví počet zaměstnanců, kteří se zabývají vymáháním pohledávek. Vymáháním veškerých pohledávek města, včetně pohledávek příspěvkových organizací, se zabývají dvě pracovnice. Tyto pracovnice nejen, že zajišťují veškeré činnosti spojené se samotným vymáháním pohledávek, ale také zjišťují majetkové poměry dlužníků, vystavují exekuční příkazy, posílají dlužníkům upomínky, podávají návrh na vydání platebního rozkazu a návrhy na nařízení exekuce exekutorskému úřadu. Také vydávají rozhodnutí o posečkání, nebo dohodu o zaplacení dluhu ve splátkách, podávají přihlášky do dražby nemovitostí, do insolvenčního řízení, návrhy na prominutí či odepsání pohledávek. Vzhledem, především v posledních letech, narůstajícímu počtu dlužníků, je tento počet pracovníků, kteří se zabývají vymáháním pohledávek, nedostačující. Pokud by se počet pracovníků zvýšil alespoň o jednoho, přispělo by to k rychlejšímu a tím i k efektivnějšímu vymáhání pohledávek. Pohledávky by buď byly rozděleny podle jednotlivých fází procesu

vymáhání, nebo by byly rozděleny rovnoměrně a to podle objemu nezaplacených pohledávek. Tím by se také mohl k dlužníkům uplatit i neformální přístup (např. spíše osobní kontakt ze strany města, individuální přístup).

Další opatření pro efektivnější vymáhání pohledávek spatřuji již jen na úrovni legislativních změn.

Nejvíce neuhrazených pohledávek má město za dlužníky, kteří jsou nemajetní, jsou evidováni na úřadu práce a pobírají různé sociální dávky, na které nelze provést srážky. U dlužníků, kteří jsou nemajetní se lze často setkat s tím, že tito jsou si vědomi své situace a toho, že nejsou postižitelní. Proto vědomě nemají zájem své závazky zaplatit. Nemyslím si, že je v pořádku vyplácet finanční prostředky, konkrétně finanční výpomoc, těm občanům, kteří mají závazky vůči státu, navíc v případech, kdy ÚSC ukládá občanům sankce za porušení povinností, v zastoupení „státu“. Problém spatřuji v tom, že dávky sociální péče, pomoc v hmotné nouzi, dávky státní sociální podpory a příspěvek na bydlení nelze exekučně postihnout. Z druhé strany je zcela jistě zřejmé, že nelze zvýhodňovat jednu skupinu věřitelů před druhou. V tomto případě mohu pouze konstatovat, že současný stav není správný, protože tyto skupiny dlužníků jsou si vědomy toho, že jsou nepostižitelné.

Druhou, taktéž početnou skupinou, jsou dlužníci, kteří mají příjem. Nicméně tento příjem je již zatížen srážkami a to v takové výši, že další srážky, jsou možné jen v případě přednostních pohledávek. Pohledávky vzniklé ze správních činností (tedy pokuty uložené za porušení povinností stanovených zákonem) do přednostních pohledávek, dle občanského soudního řádu, nelze zařadit. V rámci legislativních úprav bych navrhovala, aby pohledávky ze správních činností byly postaveny na úroveň daní a jako takové by byly označeny jako přednostní pohledávky. Zcela jistě by se tím zlepšila vymahatelnost pokut uložených Městskou policií a odborem dopravy.

Pokuty které jsou ukládány cizím státním příslušníkům formou blokových pokut na místě nezaplacených jsou ve své podstatě nevymahatelné. Blokové pokuty mohou být uloženy maximálně do výše 5.000,- Kč, přičemž směrnice Evropské unie č. 2010/24/EU, která sjednocuje postupy členských států při vymáhání pohledávek, stanovuje minimální výši pohledávky 1.500,- EUR. Z toho je zcela jistě zřejmé, že blokové pokuty jsou již od svého uložení nevymahatelné. V okolních státech Evropské unie jsou cizí státní příslušníci povinni zaplatit pokutu v hotovosti pod pohrůžkou zadržení řidičského oprávnění, pod pohrůžkou zabavení movitých věcí, které jsou jim vráceny až po zaplacení pokuty. Pokud

by stejná právní úprava platila v České republice, zcela jistě by se snížil objem nezaplacených pokut cizími státními příslušníky.

Poslední způsob, jak zefektivnit výběr pohledávek ze správních činností spatřuji v případech, kdy je spolu s pokutou za porušení povinnosti na úseku dopravy uložena i sankce spočívající v zákazu činnosti (tj. dočasné odebrání řidičského oprávnění). Dlužník, který má dočasný zákaz činnosti, po uplynutí poloviny trestu může požádat správní orgán o jeho prominutí (tedy o navrácení řidičského oprávnění). Správní orgán při rozhodování o prominutí není oprávněn zohledňovat, zda byla uložena pokuta zaplacená či nikoliv. V uložení povinnosti úhrady sankce, před navrácením oprávnění, vidím účinný nástroj, jak zefektivnit výběr pokut na úseku dopravy.

ZÁVĚR

Přestože příjmy z ekonomických a správních činností nejsou rozhodnými příjmy města Uherské Hradiště, musí město sledovat, zda jsou tyto příjmy zaplacený ve stanovené výši a ve lhůtě pro zaplacení. Cílem bakalářské práce bylo charakterizovat jednotlivé druhy pohledávek, analyzovat současný stav pohledávek a navrhnout opatření na efektivnější řešení oblasti pohledávek.

Obecně lze pohledávky na úrovni územně samosprávných celků rozdělit na pohledávky vzniklé z dodavatelsko-odběratelských vztahů a pohledávky, které vznikly ze správních činností. Pro vznik a následnou evidenci pohledávek není rozhodující, o jaký typ pohledávky se jedná.

Postupy pro vymáhání pohledávek jsou rozdílné a to podle toho, zda se jedná o pohledávku z dodavatelsko-odběratelských vztahů, nebo o pohledávku ze správních činností. U pohledávek ze správních činností má město postavení správce daně. V těchto případech může na základě rozhodnutí správního orgánu, kterým byla uložena povinnost peněžitého plnění (za předpokladu, že rozhodnutí je pravomocné a vykonatelné), zjišťovat majetkové poměry dlužníků a na základě zjištěných informací vystavit exekuční příkaz na srážku ze mzdy dlužníka nebo na srážku pohledávky z účtu dlužníka u peněžního ústavu. V případě, že dlužník nevlastní žádné účty a nemá jiné příjmy, kterými by mohla být pohledávka uspokojena, podá návrh na nařízení exekuce prostřednictvím soudního exekutora.

U pohledávek z dodavatelsko-odběratelských vztahů musí nejdříve prokázat právo na pohledávku, tj. podat žalobu na přiznání práva na pohledávku. V případě, že pohledávka je přiznána pravomocným rozhodnutím a není v termínu pro zaplacení uhrazena, podává již jen návrh na nařízení exekuce a to prostřednictvím soudního exekutora, neboť nemá jinou možnost.

Dále město přihlašuje pohledávky do dražby nemovitostí nebo do insolvenčního řízení. Přestože město využívá všech svých možností, jak uspokojit své pohledávky, stav pohledávek se každoročně zvyšuje. Tento stav je jednak dán tím, že pohledávky předešlých let jsou navyšovány o pohledávky daného roku. Dále je stav dán tím, že v současné ekonomické situaci, kdy míra nezaměstnanosti dosáhla 8 %, dlužníci jsou bez příjmů a nemají finanční prostředky na zaplacení svých závazků. Z druhé strany město eviduje dlužníky, jejichž dluhy se prolínají napříč veškerými činnostmi, tzn. jsou dlužníky na místních po-

platecích, na pokutách (uložených odborem dopravy, odborem správních agend) a v některých případech jsou i dlužníky z pronájmu majetku města.

Jedním z předpokladů efektivnějšího vymáhání pohledávek by mělo být přesné určení osoby správce pohledávky. Na úrovni některých odborů tento institut je funkční i bez přesného určení, nicméně jsou odbory, které bez přesného stanovení odpovědnosti předávají pohledávky k vymáhání až na základě upozornění pracovníků, které se zabývají samotným vymáháním pohledávek.

Město Uherské Hradiště má veškeré pohledávky se lhůtou splatnosti nad 360 dnů ošetřeny a to buď daňovou exekucí, nebo exekucí prostřednictvím exekutorského úřadu. Přes veškerá opatření se jeho pohledávky každoročně navyšují. Při vymáhání pohledávek tedy nejde jen o zajištění postupů vymáhání pohledávek, ale také o postoj samotných dlužníků. Dokud si bude dlužník vědom toho, že nemusí plnit své závazky, protože jeho sociální dávky jsou nezabavitelné a kromě těchto dávek nemá žádný jiný majetek (i s tímto tvrzením se pracovníci vymáhání pohledávek nejednou setkaly), nebude v jeho zájmu situaci řešit a město bude nuceno pohledávku za dlužníkem odepsat z důvodu nevymahatelnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČESKO. Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s. 001. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/-app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=40450&fulltext=&nr=&part=&name=~C3~9Astava~20~C4~8D esk~C3~A9~20republiky&rpp=15#local-content>

ČESKO. Zákon č. 120 ze dne 20. února 2001 o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48, s. 3029. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=120~2F2001&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000b, částka 38, s. 1737. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=128~2F2009&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000a, částka 38, s. 1765. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=129~2F2009&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 182 ze dne 30. března 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 62, s. 2130. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=182~2F2006&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 017. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=2~2F1993&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 35, s. 0810. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/-app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=200~2F1990&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 27. června 2000 o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000b, částka 65, s. 3129. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=219~2F2009&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=280~2F2009&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98, s. 4570. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=361~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 1. dubna 1964 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1964, částka 19, s. 0201. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=40~2F1964&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991 obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 98, s. 2474. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=513~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=565~2F1990&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 99 ze dne 4. prosince 1963 občanský soudní řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1963, částka 56, s. 0383. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=99~2F1963&part=&name=&rpp=15#seznam>

EXEKUTORSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. Náklady spojené s exekucí řízením. *Ekcr.cz* [online]. ©2009 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://ekcr.cz/?p=kk>

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. Informace k daňovému řádu. *Cds.mfcr.cz* [online]. ©2006 [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_10657.-html?year=0

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. Legislativa a metodika. *Cds.mfcr.cz* [online]. ©2006 [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/legislativa_metodika.-html?year=0

GROSSOVÁ, Marie. *Exekuce na peněžitě plněné v současné právní praxi*. 4. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2002. ISBN 80-7201-322-X.

HENDRYCH, Dušan et al. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-0492-2.

JIRÁSKOVÁ, Zdena a Šneberková, Alena. *Výkon správy místních poplatků ve vzorech a rozhodnutí*. Praha: Bova Polygon, 2008, 120 s. ISBN 978-80-7273-147-3.

KOBÍK, Jaroslav, *Správa daní a poplatků s komentářem*, 7. Aktualit. Vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 880 s. ISBN 978-80-7263-528-3

LICHNOVSKÝ, Ondřej et al. *Daňový řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Sedláčková, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 6. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3350-9.

SKULOVÁ, Soňa, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Stanislav KADEČKA. *Správní právo procesní*. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-53-8.

ŠTENGLOVÁ, Ivana et al. *Obchodní zákoník: komentář*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002, 1325 s. ISBN 80-7179-782-0.

VONDRÁKOVÁ, Alena et al. *Vymáhání pohledávek*. Praha: ASPI, 2006, s. 756, ISBN: 80-7357-230-3

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- ÚSC Územně samosprávný celek.
- OŽP Odbor životního prostředí.
- ŽÚ Živnostenský úřad.
- MP Městská policie.
- OSA Odbor správních agend.
- SO Stavební odbor.
- APR Odbor architektury, plánování a rozvoje.
- SMM Správa majetku města.
- ČNB Česká národní banka.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vývoj příjmů v letech 2008 - 2012	42
Obrázek 2: Objem obeslaných dlužníků a z toho zaplacených pohledávek	58

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Pohledávky za rozpočtovými příjmy	43
Tabulka 2: Pohledávky ze správních činností k 31.12.....	50
Tabulka 3: Pohledávky ze správních činností nad 360 dnů po splatnosti k 31.12	51
Tabulka 4: Pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů k 31.12.	54
Tabulka 5: Pohledávky z dodavatelsko-odběratelských vztahů nad 360 dnů k 31.12	55
Tabulka 6: Porovnání výnosnosti daňových a soudních exekucí	59

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I   Vzor vyrozumění o výši nedoplatků
- Příloha P II   Vzor rozhodnutí o posečkání
- Příloha P III   Vzor vyrozumění o výši nedoplatku
- Příloha P IV   Vzor dohody o způsobu úhrady dluhu

PŘÍLOHA PI: VZOR VYROZUMĚNÍ O VÝŠI NEDOPLATKŮ

MĚSTSKÝ ÚŘAD UHERSKÉ HRADIŠTĚ
Masarykovo náměstí 19, 686 70 Uherské Hradiště
Právní odbor

VAS DOPIS ZN:
ZE DNE:
NAŠE ZN.:
ÚŘEDNÍ OSOBA:
TEL.:
E-MAIL:
DATUM:

VYROZUMĚNÍ O VÝŠI NEDOPLATKŮ

Správce daně, Městský úřad Uherské Hradiště, v souladu s ustanovením § 153 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), Vás vyzoomívá, že ke dni ..... máte na Vašem osobním daňovém účtu evidován nedoplatek v celkové výši Kč .....,- (slovy: ..... korun českých).

Upozorňujeme Vás na uvedený nedoplatek. Věříme, že svou povinnost splníte a dodatečně zaplatíte dlužnou nejpozději do 10 dnů po doručení tohoto upozornění na účet č. 19-1543078319/0800, vedený u České spořitelny, a.s., nebo přímo na pokladně Městského úřadu Uherské Hradiště a to na:

Položka č. 1 – variabilní symbol .....
Pokuta ve výši Kč .....,-, která Vám byla uložena rozhodnutím odboru ..... Městského úřadu Uherské Hradiště, čj. .... ze dne ....., které nabylo právní moci dne ....., vykonatelnost .....

Položka č. 2 – variabilní symbol .....
Náklady řízení ve výši Kč .....,-, které Vám byly uloženy rozhodnutím odboru ..... Městského úřadu Uherské Hradiště, čj. .... ze dne ....., které nabylo právní moci dne ..... vykonatelnost .....

Dovolujeme si Vám upozornit na skutečnost, že pokud nedoplatek ve stanovené lhůtě neuhradíte, bude tento nedoplatek v souladu s ustanovením § 175 daňového řádu vymáhán daňovou exekucí, nebo prostřednictvím soudního exekutora. Daňovou exekucí Vám vzniknou další náklady jejichž minimální výše činí 500,- Kč, exekucí prostřednictvím soudního exekutora Vám vzniknou další náklady jejichž minimální výše činí 3.900,- Kč.

Toto vyzoomění prosím považujte za poslední před zahájením případného exekučního řízení.

Jméno a příjmení
funkce

BANKOVNÍ SPOJENÍ
ČS a. s. Uh. Hradiště
č. ú. 19-1543078319/0800

IČO
00291 471

TELEFON
572 52 51 11

FAX
572 55 10 71

E-MAIL
meu@mesto-uh.cz
www.mesto-uh.cz

PŘÍLOHA P II: VZOR ROZHODNUTÍ O POSEČKÁNÍ

MĚSTSKÝ ÚŘAD UHERSKÉ HRADIŠTĚ
Masarykovo náměstí 19, 686 70 Uherské Hradiště
Právní odbor

VAS DOPIS ZN:
ZE DNE:
NAŠE ZN.:
ÚŘEDNÍ OSOBA:
TEL.:
E-MAIL:
DATUM:

Rozhodnutí o posečkání

I.

Městský úřad Uherské Hradiště (dále jen „správce daně“) Vám po posouzení důvodů uvedených v žádosti ze dne ..... o posečkání s úhradou pokuty ve výši ..... a nákladů řízení ve výši ....., které Vám byly uloženy rozhodnutím ..... Městského úřadu Uherské Hradiště čj. .... ze dne ....., které nabylo právní moci dne ....., v souladu s ustanovením § 156 odst. 1 a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“),

povoluje

posečkání s úhradou nedoplatku v celkové výši ..... - Kč a stanovuje splátkový kalendář.

II.

Správce dsně z moci úřední a v souladu s ustanovením § 156 odst. 1a) daňového řádu

povoluje

posečkání s úhradou pokuty ve výši ..... - Kč, která Vám byla uložena rozhodnutím odboru ..... Městského úřadu Uherské Hradiště čj. .... ze dne ....., které nabylo právní moci dne ..... a stanovuje splátkový kalendář.

Jednotlivé splátky jsou stanoveny takto:

Pol.	Částka	Variabilní symbol	Termín úhrady

Jednotlivé splátky uhradte na účet Města Uherské Hradiště č. 19-1543078319/0800, vedený u České spořitelny, a.s.

Rozhodnutí o posečkání je vázáno na podmínky:

- 1) po dobu posečkání nesmí vzniknout jiný nedoplatek vůči podepsanému správci daně
- 2) jednotlivé splátky budou placeny pravidelně v termínech splatnosti

Odůvodnění:

I.

Správce daně vyhověl Vaší žádosti, že okamžité zaplacení pokuty a nákladů řízení by bylo spojeno pro Vás s vážnou újmou. Proto povolil posečkání s úhradou a zároveň stanovil splátkový kalendář s tím, že první splátku uhradíte do ..... a poslední splátku zaplatíte do .....

BANKOVNÍ SPOJENÍ

IČO

TELEFON

FAX

E-MAIL

ČS a. s. Uh. Hradiště

00291 471

572 52 51 11

572 55 10 71

meu@mesto-uh.cz

č. ú. 19-1543078319/0800

www.mesto-uh.cz

II.

Správce daně z moci úřední povolil posečkání s úhradou pokuty (čj. ....) a stanovil splátkový kalendář s tím, že první splátku uhradíte do ..... a poslední splátku zaplatíte do .....

Nebude-li dodržena některá z podmínek rozhodnutí o posečkání, pozbývá toto rozhodnutí účinnosti dnem jejího nedodržení (§ 157 daňový řád).

Poučení

Proti rozhodnutí o posečkání lze podat písemně nebo ústně do protokolu u podepsaného správce daně do 30 dnů ode dne doručení odvolání. Odvolání nemá odkladný účinek (§ 109 daňový řád). Odvolání musí mít náležitosti stanovené § 112 daňového řádu.

Jméno a příjmení
funkce

Vydáno dne:

PŘÍLOHA P III: VZOR VYROZUMĚNÍ O VÝŠI NEDOPLATKU

MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ
Masarykovo náměstí 19, 686 70 Uherské Hradiště
Právní odbor

VAS DOPIS ZN:
ZE DNE:
NAŠE ZN.:
VYŘIZUJE:
TEL.:
E-MAIL:
DATUM:

VYROZUMĚNÍ O VÝŠI NEDOPLATKU

Dne ..... byla mezi Vámi, jako nájemcem, a městem Uherské Hradiště, jako pronajímatelem, uzavřena nájemní smlouva č. .... na část .....

Smluvní strany se dohodly na nájemném ve výši ..... Kč a rok zvýšené o DPH, s termínem úhrady vždy dopředu a to nejpozději k ..... kalendářního roku.
K ..... jste měl/a tedy zaplatit nájemné ve výši .....,- Kč.

Nájemné není doposud zaplacené, tj. k ..... evidujeme za Vámi dluh ve výši .....,- Kč.

Využíváme svého práva na vymáhání a **vyzýváme** Vás, abyste nedoplatek ve .....,- Kč (slovy: ..... korun českých) zaplatil/a v náhradní lhůtě do ..... na účet města Uherské Hradiště č.19-1543078319/0800, vedený u České spořitelny, a.s., variabilní symbol .....

Dle § 517 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je-li dlužník v prodlení se splněním peněžitého závazku a není-li smluvena sazba úroků z prodlení, je dlužník povinen zaplatit z nezaplacené částky úrok z prodlení dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů a to doby zaplacení.

Úrok z prodlení Vám bude vypočten dodatečně a to k datu skutečné úhrady dluhu.
Předpokládaná výše úroku z prodlení (do data .....) je .....,- Kč – viz příložený výpočet.

Nevyhovíte-li této výzvě a uvedený splatný nedoplatek nezaplatíte ve stanovené lhůtě, bude tento nedoplatek bez dalšího vymáhán soudně včetně soudních poplatků, nebo prostřednictvím exekutorské firmy.

Jméno a příjmení
funkce

BANKOVNÍ SPOJENÍ
ČS a. s. Uh. Hradiště
č. ú. 19-1543078319/0800

IČO
00291 471

TELEFON
572 52 51 11

FAX
572 55 10 71

E-MAIL
meu@mesto-uh.cz
www.mesto-uh.cz

PŘÍLOHA P IV: VZOR DOHODY O ZPŮSOBU ÚHRADY DLUHU

Dohoda o způsobu úhrady dluhu

uzavřená podle ustanovení §§ 51 a 558 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) a podle § 85 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, mezi účastníky dohody, kterými jsou:

Město Uherské Hradiště
se sídlem Masarykovo nám. 19
686 70 Uherské Hradiště
IČ: 291471
zastoupené starostou
(dále jen „věřitel“)

a

jméno
nar.
bytem
IČ: .....

(dále jen „dlužník“)

t a k t o :

I. Úvodní ustanovení

- 1) Věřitel, uzavřel s dlužníkem dne ..... nájemní smlouvu č. .... Předmětem smlouvy byl pronájem .....
- 2) Na základě této smlouvy vznikla dlužníkovi povinnost uhradit za užívání předmětu nájmu nájemné ve výši .....,- Kč/rok s měsíční splátkou vždy k ..... dni kalendářního měsíce. Od měsíce ..... nebylo nájemné dlužníkem řádně placeno a nedoplatek k ..... činí .....,- Kč.

II. Uznání dluhu ve smyslu § 558 občanského zákoníku

Já, níže podepsaný jméno, nar., bytem, IČ: uznávám bez výhrady co do výše a důvodu svůj dluh ve výši

Kč .....,-- (slovy:.....) s níže specifikovaným úrokem z prodlení

- úrok z prodlení .... % p.a. z částky .....,- Kč od ..... do zaplacení
- ve výši, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené ČNB a platné vždy pro první den

III. Úhrada dluhu

- 1) Účastníci této dohody se dohodli, že dlužník svůj dluh uznatý podle čl. II této dohody uhradí do konce měsíce ..... formou měsíčních splátek a úrok z prodlení, který bude samostatně vyčíslen, uhradí do konce měsíce .....

2) Jednotlivé splátky jsou stanoveny takto:

poř.	částka	variabilní symbol	termín úhrady
1			

3) Jednotlivé splátky uhradí dlužník na účet věřitele č. 19-1543078319/0800, vedený u České spořitelny, a.s.

4) Účastníci dohody se dohodli, že v případě neuhrazení byť i jedné splátky v termínu její splatnosti dochází ke ztrátě výhody splátek a zbytek dosud neuhrazené částky se stává splatným k 25. dni následujícího měsíce po neuhrazení předmětné splátky.

IV. Závěrečná ustanovení

- 1) Tato dohoda je sepsána ve dvou vyhotoveních, z nichž každý účastník obdrží jedno vyhotovení.
- 2) Účastníci této dohody prohlašují, že byla uzavřena podle jejich skutečné a svobodné vůle, že si dohodu přečetli a s jejím obsahem souhlasí, což stvrzují svými podpisy.
- 3) Dlužník bere na vědomí, že pokud nebude z jeho strany plněno, věřitel bude pohledávku vymáhat soudně.
- 4) Tuto dohodu lze měnit a doplňovat pouze písemnými, vzestupně číslovanými dodatky, které budou za dodatek dohody výslovně označeny a podepsány oprávněnými zástupci obou účastníků.
- 5) Případná vynutitelnost nebo neplatnost kteréhokoli článku nebo ustanovení této dohody nemá vliv na vynutitelnost nebo platnost ostatních článků či ustanovení této dohody. V případě, že by jakýkoli takovýto článek nebo ustanovení měl z jakéhokoli důvodu pozbyt platnosti (zejména z důvodu rozporu s aplikovatelnými zákony a ostatními právními normami), provedou účastníci dohody konzultace a dohodnou se na právně přijatelném způsobu provedení záměrů obsažených v této části dohody, jež pozbyla platnosti.

V Uherském Hradišti dne

dlužník

za věřitele
starosta